SVERIGES RIKSBANK Nr 1 1994-01-14

Pressmeddelande

ÅTERHÄMTNING I SVENSK EKONOMI

-Penningpolitiken ger enligt en grov uppskattning en efterfrågestimulans på närmare 4 procent av BNP på ett eller två års sikt om man väger samman räntenedgången och kronans depreciering under 1993. Därmed ger politiken sammantaget ett kraftigt bidrag till efterfrågeökningen, förklarade riksbankschefen Urban Bäckström i ett anförande på fredagen.

-Riksbanken anser inte att en sådan inriktning ännu äventyrar prisstabiliteten även om större trovärdighet för den ekonomiska politiken i stort skulle kunna medge en jämnare sammansättning av den sammantagna penningpolitiska stimulanseffekten.

-Snedfördelningen, med låg kronkurs, är troligen ett uttryck för att det finns förväntningar om en inflation på en högre nivå än det angivna målet. Det är Riksbankens uppgift att se till att dessa förväntningar inte infrias, konstaterade Urban Bäckström.

-Allt fler tecken visar nu att svensk ekonomi befinner sig i en period av återhämtning. En fortsatt uppgång och en varaktig tillväxt med stigande sysselsättning förutsätter att den ekonomiska politiken alltjämt inriktas mot prisstabilitet.

-Trovärdighetsproblemen, som framför allt tagit sig uttryck i ett kraftigt fall i kronkursen under 1993, sätter emellertid gränser för Riksbankens agerande. Riksbankens politik kommer även framöver att präglas av kontinuitet. Det är också därför som de långa räntorna och växelkursen anges som de viktigaste indika-

torerna, liksom att perspektivet alltjämt är inriktat på 1 till 2 år framåt i tiden.
-Jag tolkar kronans förstärkning och nedgången i de långa räntorna under den senaste tiden som att trovärdighetsproblemen blivit mindre, signalerna om återhämtningen i ekonomin och passerandet av kulmen i bankkrisen visar att det depressiva förloppet brutits kan ha bidragit till detta, säger Urban Bäckström.

-Arbetet med att sanera de offentliga finanserna måste ha högsta prioritet. Det ekonomiska uppsving vi nu bevittnar får inte tas till intäkt för att överge budgetsaneringen.

-Den ekonomiska politiken bör förutom en sanering av den offentliga sektorns finanser, innehålla fortsatta åtgärder för att öka flexibiliteten i ekonomin. En väl fungerande ekonomi gör det möjligt med en varaktigt hög tillväxt utan att inflationsdrivande flaskhalsproblem infinner sig tidigt i den ekonomiska uppgångsfasen på sätt som varit vanligt under de senaste 25 åren.

-Frånvaro av tillräckliga åtgärder sätter gränser för Riksbankens agerande och skulle undergräva trovärdigheten i den ekonomiska politiken, vilket i sin tur riskerar att skapa turbulens kring räntor och kronkurs.

Anförandet finns att hämta i riksbanksentrén, Malmskillnadsgatan 7. Det kan också beställas från Riksbankens informationssekretariat,
tel 08/787 05 75.

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

SVERIGES RIKSBANK Nr 2 1994-01-20

MARGINALRÄNTAN SÄNKS TILL 7,50 PROCENT

Riksbanken har i dag beslutat att sänka marginalräntan från 7,75 procent till 7,50 procent med verkan fr. o. m. den 24 januari 1994.

Förstärkningen av den svenska kronan och de fallande långa räntorna är ett tecken på att förtroendet för målet om prisstabilitet ökat. Att överdrivna förväntningar om räntesänkningar avtagit har också bidragit till den positiva utvecklingen.

Mot bakgrund av utvecklingen av räntor och växelkurser, och det förhållande att Sverige befinner sig i en tillväxtfas, kan penningpolitikens effekter karakteriseras som starkt expansiva.

Ytterligare information lämnas av
Urban Bäckström, tel. 08/787 01 09 och
Thomas Franzén, tel. 08/787 01 41

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK Nr 3 1994-01-26

Pressmeddelande

PENNINGPOLITIKEN STIMULERAR EKONOMIN

- Penningpolitiken verkar idag kraftigt stimulerande på ekonomin. Detta är motiverat med hänsyn till en låg internationell efterfrågan, skuldsaneringsprocessen och den låga aktivitetsnivån. Aktiviteten ökar nu och det finns risker för att inflationstrycket ökar.

Det sade vice riksbankschef Thomas Franzén i ett anförande i Stockholm på onsdagen.

- Innebär detta att vi nu skall rikta in oss på att räntan stiger? frågade Thomas Franzén. Innan jag försöker svara på den frågan vill jag påpeka att framtiden och därmed prognoser alltid är osäkra. Trots att det nu finns en nära nog samstämmig uppfattning om den ekonomiska utvecklingen, så är detta ingen garanti för att utvecklingen faktiskt följer prognoserna.

- Blir utvecklingen väsentligt starkare eller svagare kan stimulanseffekten av penningpolitiken behöva justeras, konstaterade Thomas Franzén.

- Om vi förutsätter att prognoserna för den framtida utvecklingen i stort sett är korrekta är svaret på frågan om räntenivån först och främst beroende på vilken ränta som avses.

- Ser vi till den långa räntan så är det uppenbart att en inflationstakt i enlighet med målet om 2 procent bör tillåta en lägre lång ränta. Det är t.ex. ingen naturnödvändighet att vi skall ha en lång ränta, som ligger över den i Tyskland.

- Hålls den underliggande inflationen på en låg nivå och inflationsförväntningarna fortsätter att minska, då finns det utrymme för lägre långa räntor. Hur mycket nivån för den långa räntan kan komma att falla beror på utvecklingen i statens finanser, på sparande och investeringar samt förtroendet för politiken.

- Utvecklingen av de korta räntorna måste avvägas med hänsyn till vilken börda som läggs på penning-politiken. Här kommer även i fortsättningen utvecklingen i de långa räntorna och kronkursen att vara centrala för utformningen av politiken. Ökade besparingar i budgeten skulle lätta på den penning-politiska bördan och medföra en mer harmonisk infasning till en varaktigt låg inflation och stabil tillväxt.

- Detta skulle också skapa förutsättningar för en snabbare och jämnare utveckling mot lägre långa räntor.

Anförandet finns att hämta i riksbanksentrén, Malmskillnadsgatan 7. Det kan också beställas från Riksbankens informationssekretariat,
tel. 08/ 787 05 75.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 4 1994-02-03

INGEN ERINRAN MOT POSTGIROT BANK AB

Riksbanken har idag behandlat ansökan om bankoktroj för Postgirot Bank AB. Riksbanken har inte något att erinra mot att regeringen bifaller ansökan.

Riksbankens yttrande finns att hämta i riksbanksentrén, Malmskillnadsgatan 7. Det kan också beställas från Riksbankens informationssekretariat, tel. 08-787 05 30.

Ytterligare information lämnas av
Björn Hasselgren, tel 08-787 04 72

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

SVERIGES RIKSBANK Nr 5 1994-02-08

HEARING EUROPAPARLAMENTET

Riksbankschefen Urban Bäckström framträder den 15 februari vid en hearing inför Europaparlamentets underkommitté för monetära frågor i Bryssel.

Kommittén har inbjudit centralbankscheferna i de fyra länder som nu förhandlar om medlemskap i EU, dvs.Finland, Norge, Österrike och Sverige, till en gemensam hearing. Den inleds med korta anföranden av centralbankscheferna. Därfter följer en utfrågning. Temat för hearingen är det aktuella valutapolitiska läget i Europa, de valutapolitiska relationerna mellan kandidatländerna och EU:s medlemsstater samt kandidatländernas deltagande i EMU.

Kommitténs möte är öppet för pressen och äger rum mellan kl. 15 och 17. Efter mötet finns det möjligheter för pressen att ställa frågor till Urban Bäckström.

Ytterligare information lämnas av Ingrid Iremark, tel 08-787 04 18.

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

SVERIGES RIKSBANK Nr 6 1994-02-10

RIKSBANKENS BOKSLUT 1993

Riksbankens överskott före bokslutsdispositioner uppgick för 1993 till 26,7 miljarder kronor mot 3,4 miljarder kronor 1992.

Det framgår av Riksbankens förvaltningsberättelse för år 1993 som idag överlämnats till riksdagen. Förvaltningsberättelsen innehåller förutom Riksbankens bokslut även en redovisning av verksamheten under 1993.

Av 1993 års överskott på 26,7 miljarder kronor föreslås att 9,5 miljarder kronor inlevereras till statens dispositionsfond och 12,0 miljarder kronor till resultatutjämningskontot.

Skillnaden mellan årsresultaten visar hur kraftigt ränte- och valutakursförändringar påverkar Riksbankens resultat. Därför baseras inleveransen till statsverket på ett genomsnitt av resultaten för de senaste fem åren.

Överskottet i den utländska rörelsen blev 23,7 miljarder kronor mot 9,8 miljarder kronor 1992. Av detta överskott var 20,0 miljarder kronor ränteintäkter inom den utländska rörelsen. Ökningen av dessa intäkter kom framför allt från kursvinster på värdepappersinnehavet till följd av att räntenivån föll under året samt på en större valutareserv, som i genomsnitt låg på 175 miljarder kronor. Riksbanken hade samtidigt en negativ terminsposition i utländsk valuta på i genomsnitt 145 miljarder kronor, varför nettoinnehavet av utländska valutor under året begränsades till 30 miljarder kronor. Nettot av omvärderingen på utländsk valuta har förbättrat resultatet med 3,9 miljarder kronor.

Överskottet i den inhemska rörelsen blev 3,2 miljarder kronor, vilket kan jämföras med ett underskott på 5,8 miljarder kronor 1992. Resultatförbättringen berodde även här framför allt på en lägre räntenivå och räntekostnaderna i den inhemska rörelsen minskade mycket kraftigt, från 24,6 miljarder kronor 1992 till 13,8 miljarder kronor 1993. Ränteintäkterna och kursvinster på innehavet av svenska statspapper m.m. bidrog till att intäkterna steg från 12,2 miljarder 1992 till 14,4 miljarder kronor 1993.

Vid utgången av 1993 var balansomslutningen 275,0 miljarder kronor. De största tillgångarna är valutareserven och innehavet av statspapper och obligationer. Innehavet av statspapper och obligationer minskade från 145,5 miljarder vid årets början till 97,3 miljarder vid årets slut.

Ytterligare information lämnas av Mats Balke, tel. 08/787 0288.

Förvaltningsberättelsen kan erhållas hos Riksbankens informationssekretariat, tel 08/787 0575.

BOKSLUT

RESULTATRÄKNING; mkr

	1993	1992	1991
Utländska rörelsen			
Ränteintäkter	19 974	11 437	12 138
Räntekostnader	- 214	- 818	- 193
Omräkning av valutakurser	3 941	- 850	- 1 386
Summa utländska rörelsen	23 701	9 769	10 559
Inhemska rörelsen			
Ränteintäkter av statspapper m.m.	14 433	12 186	6 942
Ränteintäkter av utlåning till banker m.m.	2 549	6 543	3 177
Räntekostnader m.m.	-13 788	-24 567	- 6 631
Summa inhemska rörelsen	3 194	- 5 838	3 488
Förvaltningsintäkter	130	99	85
Förvaltningskostnader	- 548	- 606	- 715
Övriga intäkter	181	0	0
Övriga kostnader	- 4	- 6	- 7
Resultat före bokslutsdispositioner	26 654	3 418	13 410
Bokslutsdisposition			
Upplösning av resultatutjämningskonto		+ 4 798	-
Avsättning till resultatutjämningskonto	-12 032	-	- 4 745
Årets resultat	14 622	8 216	8 665

BALANSRÄKNING

Tillgångar, mkr

	1993	1992	1991
Guld och utländska tillgångar			
Guld	1 167	1 167	1 167
Särskilda dragningsrätter i IMF	508	359	2 336
Reservposition i IMF	5 157	4 377	2 446
Banker och utländska värdepapper	168 900	157 606	93 802
Guld och valutareserv	175 732	163 509	99 751
Sveriges andel i Världsbankens grundfond, inbetalt belopp	593	593	593
Övriga utländska tillgångar	4	3	3
Inhemska tillgångar			
Statspapper och obligationer	97 251	145 470	131 721
Utlåning, Riksgäldskontoret	-	42 131	-
Utlåning, banker	1 263	18 841	23 556
Utlåning, allmänheten	0	0	1
Utlåning	1 263	60 972	23 557
Övriga inhemska tillgångar	131	102	235
Summa tillgångar	274 974	370 649	255 860

Skulder och eget kapital, mkr

	1993	1992	1991
Utländska skulder			
Nettotilldelning av särskilda dragningsrätter i IMF	2 835	2 413	1 978
Övriga utländska skulder	79	12 623	-
Inhemska skulder			
Checkräkning, Riksgäldskontoret	21 791	-	88 889
Checkräkning, banker	2 903	6 551	452
Checkräkning, övriga	12 962	11 255	9 109
Checkräkning	37 656	17 806	98 450
Riksbankscertifikat	61 986	-	-
Särskild inlåning, . Riksgäldskontoret	-	159 694	-
Särskild inlåning, banker	5 001	16 402	807
Särskild inlåning	5 001	176 096	807
Kassakravsmedel	5 263	2 798	2 899
Särskilda räkningar	1 457	2 386	6 067
Övriga inhemska skulder	1 538	18 498	1 194
Utelöpande sedlar och mynt			
Sedlar	72 414	70 740	73 108
Mynt	3 308	3 205	2 991
Utelöpande sedlar och mynt	75 722	73 945	76 099
Resultatutjämningskonto	46 798	34 766	39 564
Eget kapital	22 017	21 102	20 137
Årets resultat	14 622	8 216	8 665
Summa skulder och eget kapital	274 974	370 649	255 860

Pressmeddelande

SVERIGES RIKSBANK Nr 7 1994-02-11

EKONOMISKA UTSIKTERNA HAR LJUSNAT

- Utsikterna för svensk ekonomi har ljusnat. Riksbankens bedömning är att tillväxten under 1994 blir omkring 2 procent och att den kan stiga ytterligare under 1995. Skuldeflationen bröts bl. a. genom att risken för omfattande fallissemang i banksektorn undanröjdes och genom den sammantagna penningpolitiska stimulansen.

Det sade riksbankschefen Urban Bäckström i ett anförande på Handelshögskolan i Stockholm på fredagen.

- Det tidigare fallet i tillgångspriserna har bromsats. Det är ett tecken på att skuldsaneringen i den privata sektorn kommit långt. Behovet av utförsäljningar av tillgångar har stannat av och efterfrågan har i stället ökat.

- Denna utveckling tillsammans med uppgången i finansiellt sparande, vinstuppgången och omfattande nyemissionsaktivitet har inneburit att skulder nedamorterats, förmögenhetsnedgången parerats och soliditeten förstärkts, konstaterade Urban Bäckström.

- I företagssektorn är soliditeten på väg upp mot tidigare nivåer, vilket inneburit att antalet konkurser minskat kraftigt.

- Speciellt hos hushållen har konsolideringen kommit långt, vilket framgår av olika mått på deras skuldsättning och räntebörda. Det har också inverkat positivt på hushållens förväntningar såväl om den

framtida ekonomiska utvecklingen i landet som om den egna ekonomin.

- Fallet i de långa räntorna och den förbättrade kronkursen kan tolkas som att sparare och investerare successivt byggt in förväntningar om att åtgärder kommer att sättas in som bringar ner budgetunderskottet.

- Erfarenheten visar emellertid att en sådan situation är ömtålig. Stämningslägen kan ändras. En tydlig inriktning av finanspolitiken är det bästa sättet att bevara stabiliteten och utsikterna till en varaktig uppgång i ekonomin.

- Väger man samman räntenedgången och kronans depreciering har penningpolitiken sedan 1993 givit en starkt expansiv effekt på ekonomin. Det är befogat så länge som inflationsmålet inte hotas.

- Någon anledning att förändra den sammantagna stimulanseffekten finns därför ännu inte. Likaså kvarstår Riksbankens bedömning att en mer balanserad sammansättning av penningpolitikens effekter är önskvärd. En svag kronkurs och en relativt sett hög realränta leder till en sned fördelning av efterfrågeökningen, slutade Urban Bäckström.

Anförandet finns att hämta i riksbanksentrén, Malskillnadsgatan 7. Det kan också beställas från Riksbankens informationssekretariat,
tel. 08/787 05 75.

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

SVERIGES RIKSBANK Nr 9 1994-02-18

MARGINALRÄNTAN SÄNKS TILL 7,25 PROCENT

Riksbanken har i dag beslutat att sänka marginalräntan från 7,50 procent till 7,25 procent med verkan fr.o.m. den 21 februari 1994.

Beslutet skall ses mot bakgrund av räntesänkningar i flera europeiska länder och den senaste tidens gynnsamma utveckling av kronans växelkurs. Parallellt har, sett över en längre period, inflationsförväntningarna i Sverige fortsatt att minska, vilket är ett uttryck för ökat förtroende för Riksbankens prisstabilitetsmål.

Ytterligare information lämnas av
Thomas Franzén, tel. 08-787 0141 och
Richard Gröttheim, tel. 08-787 0469.

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

SVERIGES RIKSBANK Nr 10 1994-02-23

UNDERSKOTT I BYTESBALANSEN 1993 PÅ 2,8 MILJARDER KRONOR

Bytesbalansen för 1993 visade ett underskott på 2,8 miljarder kronor. Det framgår av den statistik som Riksbanken publicerar idag. Jämfört med 1992 har bytesbalanssaldot förbättrats med hela 35,8 miljarder kronor.

Tidigare publicerad statistik för 1993 har reviderats. Det beror på att Riksbanken nu har ändrat två poster i bytesbalansen; dels räntebetalningar, dels avkastning på direktinvesteringstillgångar. Tidigare publicerade uppgifter om räntenettot i bytesbalansen har underskattat Sveriges räntebetalningar till utlandet både för 1992 och för 1993.

Bytesbalansen 1992 och 1993 samt förändringstal
Miljarder kronor, netto

	1992	1993	Förändring 1992/93
Handelsbalans	34,3	55,2	+20,9
Tjänstebalans	-13,2	- 0,9	+12,3
varav resevaluta	-22,8	-13,9	+ 8,9
Löner	0,6	0,7	+ 0,1
Kapitalavkastning	-45,2	-44,4	+ 0,8
varav räntenetto	-57,6	-56,7	+ 0,9
avkastning på direkta investeringar	13,3	12,7	- 0,6
Transfereringar	-15,2	-13,3	+ 1,9
Bytesbalans	-38,6	- 2,8	+35,8
Procent av BNP*)	- 2,7	- 0,2	

*) BNP för 1993 enligt Finansplanen januari 1994.

Revideringen av räntenettot beror på ändrade rapporteringsrutiner för räntebetalningar av utlandets innehav av svenska obligationer. Underskottet i räntenettot uppgick 1993 till 56,7 miljarder kronor. Detta innebär att tidigare publicerade uppgifter för 1993 reviderats med 10,7 miljarder kronor. För 1992 uppgick underskottet, efter en revidering med 7,8 miljarder kronor, till 57,6 miljarder kronor.

Liksom under tidigare år har Riksbanken även under 1993 gjort en undersökning av direktinvesteringarna. Undersökningen 1993 fastställer avkastningen av direktinvesteringarna 1992 och dessa siffror ligger sedan till grund för prognoser över avkastningen 1993. Mot bakgrund av undersökningens resultat har avkastningsnettot på direktinvesteringar reviderats. Avkastningsnettot blev jämfört med tidigare publicerade uppgifter 2,3 miljarder kronor större 1993 och 0,4 miljarder kronor större 1992.

Förbättringen av bytesbalanssaldot för 1993 på 35,8 miljarder kronor förklaras bl.a. av ett kraftigt förbättrat handelsbalansöverskott samt ett minskat underskott i resevalutanettot. Fortsatt stora räntebetalningar till utlandet bidrog dock till att bytesbalansen visade ett underskott 1993.

Sammanställningen av betalningsbalansen för 1993 finns att hämta i riksbanksentrén, Malmskillnadsgatan 7. Den kan också beställas från Riksbankens informationssekretariat, tel. 08/787 05 75.

Ytterligare information lämnas av
Sigvard Ahlzén, tel. 08/787 02 25 och
Robert Bergqvist, tel. 08/787 03 85.

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

SVERIGES RIKSBANK Nr 11 1994-03-03

STEFAN INGVES BLIR VICE RIKSBANKSCHEF

Riksbanksfullmäktige har i dag utsett Stefan Ingves till vice riksbankschef. Förordnandet gäller på fem år.

Stefan Ingves efterträder Claes Norgren, numera generaldirektör för Finansinspektionen. Han kommer att som en av två vice riksbankschefer ha ett speciellt ansvar för finansmarknadsfrågorna.

Stefan Ingves är sedan början av 1993 generaldirektör för Bankstödsnämnden. Mellan åren 1988 och 1992 var han departementsråd och därefter finansråd i Finansdepartementet. Stefan Ingves har dessförinnan varit bankdirektör i Handelsbanken och VD för optionsbörsen SOFE.

Stefan Ingves, som är född 1953, är ekonomie doktor vid Handelshögskolan i Stockholm.

Stefan Ingves tillträder som vice riksbankschef den 21 mars 1994.

Ytterligare information lämnas av
Urban Bäckström, tel 08 - 787 0109 eller
Ingrid Iremark, tel 08 - 787 0418

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

SVERIGES RIKSBANK Nr 12 1994-03-04

PRISSTABILITET BÄSTA GARANTIN FÖR VARAKTIG OCH UTHÅLLIG TILLVÄXT

- Historiskt sett har låg inflation gått hand i hand med perioder av hög ekonomisk tillväxt.

- Lärdomen av de senaste decenniernas höga inflation, måttlig tillväxt och återkommande bakslag i form av bl.a. stigande arbetslöshet är att prisstabilitet är den bästa garanten för en varaktig och uthållig tillväxt och ökad sysselsättning.

Det sade riksbankschefen Urban Bäckström i ett anförande i Göteborg på fredagen.

- Ju starkare insikten om värdet av prisstabilitet och ju större uppslutningen blir kring målet desto stabilare kan den tillväxtfas befästas som svensk ekonomi nyligen inlett.

- Även om penningpolitiken under en rörlig växelkursregim kan användas för att påverka efterfrågan kan denna möjlighet inte tillåtas få äventyra prisstabilitetsmålet.

- Det är som jag framhållit tidigare angeläget med en jämnare sammansättning av den penningpolitiska stimulanseffekten, d.v.s. en starkare krona och lägre räntor.

- Utvecklingen i omvärlden och de skiftande förklaringar till uppgången i obligationsräntorna visar att det är viktigt att inte bara se till en enda indikator för bedömning av inflationsförväntningarna här hemma.

- Det är därför Riskbanken också följer en del andra indikatorer på inflationsförväntningarna. Det är också väsentligt att se utvecklingen över en längre period och inte enbart fokusera på kortsiktiga fluktuationer.

- Den trendmässiga utvecklingen har under en längre tid visat, om man ser till flera olika indikatorer, att inflationsförväntningarna har fallit kraftigt. De senaste veckornas utveckling av de internationella obligationsräntorna, som påverkat marknaderna i Sverige kan inte tolkas som ett tecken på att denna utveckling brutits. Orsakerna står här, av allt att döma att finna i andra faktorer än farhågor om ökad framtida svensk inflation.

Anförandet finns att hämta i riksbanksentrén, Malmskillnadsgatan 7. Det kan också beställas från Riksbankens informationssekretariat,
tel. 08-787 05-75

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 13 1994-03-09

SKILLNADEN MELLAN UT- OCH INLÅNINGSRÄNTORNA I BANKERNA FORTSÄTTER ATT MINSKA

Skillnaden mellan bankernas ut- och inlåningsränta var den sista december 1993 6,3 procentenheter. Skillnaden krympte med mellan 0,2 och 0,3 procentenheter under fjärde kvartalet i fjol. Den genomsnittliga utlåningsräntan för banklån var 11,4 procent per den sista december 1993, vilket var 0,2 procentenheter lägre än ett kvartal tidigare. Samtidigt ökade inlåningsräntan med 0,1 procentenheter till 5,1 procent.

Detta visar Riksbankens senaste kvartalsundersökning av ut- och inlåningsräntorna hos de sex största bankerna.

Bankernas genomsnittliga in- och utlåningsränta samt statsskuldväxelränta, procent

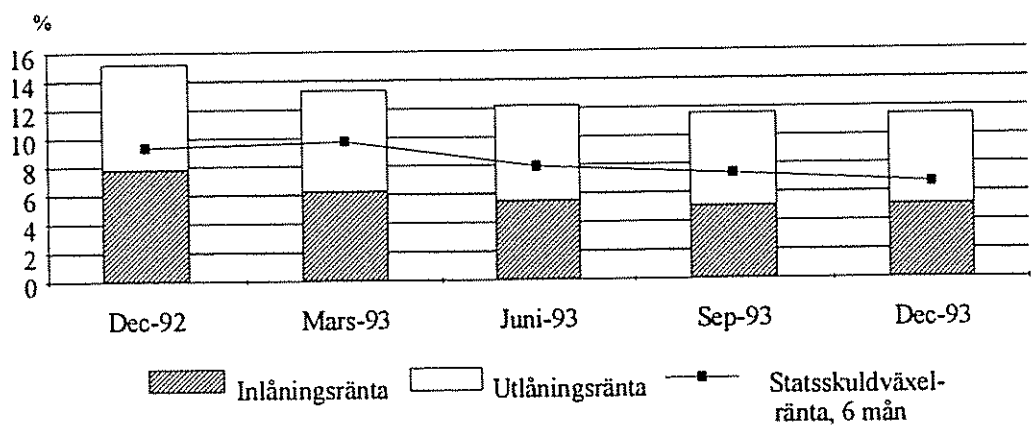

Rapporteringrutinerna för banklån till icke marknadsmässiga villkor har ändrats sedan förra undersökningen. Detta har påverkat jämförbarheten med Riksbankens tidigare undersökningar. Förändringen i rapporteringen har uppskattningsvis höjt den totala utlåningsräntan i december 1993 med ca 0,2 procentenheter och därmed även skillnaden mellan bankernas ut- och inlåningsränta i samma utsträckning.

Resultaten av undersökningen visar också följande.

Utlåningsräntan för kredit i räkning, dvs. checkräkningskredit och dylikt, var i genomsnitt 12,3 procent medan utlåningsräntan för övriga lån låg på 11,1 procent.

Medelräntan för lån till företagssektorn har sedan september minskat något mer än för lån till hushållssektorn. Medelräntan för samtliga lånetyper till företagssektorn var per den sista december 1,6 procentenheter lägre än motsvarande medelränta till hushållssektorn.

Räntorna på penningmarknaden fortsatte också att sjunka under kvartalet. Dagslåneräntan sjönk med 0,3 procentenheter och räntan på sexmånaders statsskuldväxlar med 0,7 procentenheter.

Under det fjärde kvartalet annonserade bankerna inga ränteförändringar för vare sig ut- eller inlåning.

En utförligare beskrivning av undersökningen finns att hämta i riksbanksentrén, Malmskillnadsgatan 7.

Ytterligare information lämnas av Anna-Karin Nedersjö, tel 08/787 01 27 och Ylva Åkesson, tel. 08/787 01 29.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 14 1994-03-11

INBJUDAN TILL PRESSTRÄFF OM RAPPORTEN "INFLATION OCH INFLATIONSFÖRVÄNTNINGAR I SVERIGE, MARS 1994"

Tid: Måndagen den 14 mars kl 10.00.
Plats: Riksbanken, ingång Malmskillnadsgatan 7.

Riksbankens ekonomiska avdelning presenterar på måndag rapporten **Inflation och inflationsförväntningar i Sverige, mars 1994** vid en pressträff i Riksbanken.

Välkommen!

Presslegitimation erfordras.

Ytterligare information genom Riksbankens informationssekretariat, tel. 08/787 01 50.

SVERIGES RIKSBANK

Rapporten finns att hämtas i p-ingången från kl. 10.00

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 15 1994-03-14

MINSKAT INFLATIONSTRYCK I SVERIGE

Under de senaste månaderna har såväl prisökningarna som inflationsförväntningarna dämpats. Det framgår av publikationen "Inflation och inflationsförväntningar i Sverige", som Riksbankens ekonomiska avdelning presenterar i dag. Det är andra gången Riksbanken publicerar en inflationsrapport, och Riksbanken har för avsikt att hädanefter publicera sådana rapporter tre gånger om året.

Prisstabilitet är det övergripande målet för Riksbankens penningpolitik. Detta gäller såväl under fast växelkurs som efter övergången till rörlig växelkurs i november 1992.

Riksbanken har formulerat ett konkret mål för penningpolitiken. Enligt detta skall förändringen i konsumentprisindex från och med 1995 begränsas till 2 procent, med en tolerans om ± 1 procentenhet. I inflationsrapporterna belyses prisutvecklingen mot bakgrunden av detta inflationsmål. Rapporterna är en viktig del av underlaget för de penningpolitiska besluten.

Den rapport som publiceras i dag inleds med en genomgång av den faktiska prisutvecklingen. Med olika metoder kan prispåverkande faktorer av engångskaraktär elimineras och olika mått på den underliggande inflationen tas fram. Slutsatsen i rapporten är att

den underliggande inflationen för närvarande ligger på ca 2 procent.

Inflationstrycket analyseras också i termer av skillnaden mellan faktisk och potentiell produktion, det s.k. produktionsgapet. Produktionsgapet kan i vissa delar av ekonomin snart komma att slutas. Det beror främst på att efterfrågan nu ökar men också på att produktionskapaciteten minskat under lågkonjunkturen. Denna utveckling i kombination med den låga investeringsbenägenheten innebär att inflationstrycket ökar.

Ser man till utvecklingen av penningmängden är denna förenlig med både prisstabilitetsmålet och en förnyad ekonomisk tillväxt under de närmaste åren. Penningmängden ökade i början av året med ca 5 procent i årstakt. Strukturella förändringar på finansmarknaderna gör dock att man skall tolka penningmängdsindikatorn med försiktighet.

Rapporten analyserar vilka förväntningar olika aktörer har om den framtida inflationen. Inflationsförväntningarna på ett till två års sikt har fallit något sedan oktober i fjol. Vidare har förväntningarna stärkts om att inflationsmålet för 1995 skall kunna uppnås. Däremot finns fortfarande farhågor för att inflationen fr.o.m. 1996 kan komma att överskrida Riksbankens mål.

Rapporten redogör för penningpolitikens roll under de senaste månaderna. Det framgår att penningpolitikens sammantagna effekt av sänkta räntor och svag växelkurs fortfarande är starkt expansiv.

Beträffande finanspolitiken betonar rapporten den allmänna osäkerhet som genereras i ekonomin av det stora budgetunderskottet och den snabbt växande statsskulden. Det är nödvändigt att minska denna osäkerhet för att få till stånd en balanserad och

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 16 1994-03-15

SVENSKA RÄNTOR OCH VALUTOR PÅVERKAS AV INTERNATIONELL UTVECKLING

- Den aktuella svenska valuta- och ränteutvecklingen har i hög grad påverkats av vad som hänt internationellt, sade vice riksbankschef Thomas Franzén i ett anförande i Stockholm på tisdagen.

- Vad gäller den internationella utvecklingen kan man konstatera att uppgången i de långa räntorna i USA inte är unik. Detta är ett vanligt mönster när den amerikanska penningpolitiken går från ett expansivt till ett kontraktivt skede. Uppgången i de långa räntorna i samband med den penningpolitiska åtstramningen tyder däremot på att centralbanken inte lyckats övertyga marknadens aktörer om att den penningpolitiska åtstramningen denna gång skedde i god tid.

- När det gäller Europa är situationen annorlunda. Naturligtvis är det för tidigt att ge en fullständig analys av det som nu inträffar, men jag tror det ligger mycket i teorin om en överdriven spekulation i snabba räntenedgångar.

- Tolkningen av detta blir i så fall att den tidigare nedgången i de långa räntorna varit något för snabb och att vi nu kan ha fått en överdriven reaktion åt andra hållet. Detta kommer att korrigeras när naturliga långsiktiga sparare och investerare ser att de får ett bra köptillfälle.

- Hur ser trenden ut för europeiska räntor om vi bortser från den senaste tidens överdrivna reaktioner? frågade Thomas Franzén.

- Den penningpolitiska inriktningen i Europa är oförändrad trots den senaste tidens turbulens, vilket kommer att innebära fortsatta successiva räntesänkningar. Med ett lågt inflationstryck kommer detta även att betyda att de långa räntorna faller i Europa.

- För Sveriges del kan vi notera att den svaga kronan och den höga räntedifferensen innebär att vi betalar en hög premie till de investerare som vill placera i Sverige, en premie som vi måste betala så länge det finns osäkerhet om den ekonomiska politiken i sin helhet.

- Penningpolitiken kan inte ensam åstadkomma en god ekonomisk utveckling. För att behålla ett lågt inflationstryck och skapa en bas för en uppgång i sysselsättningen fordras det att industriinvesteringarna ökar markant.

- För att åstadkomma detta krävs att osäkerheten i ekonomin reduceras så långt som möjligt. Detta är en förutsättning för ett bättre investeringsklimat. En sanering av statens finanser är därvid en absolut nödvändighet och behovet av detta ökar när ekonomin befinner sig i ett tillväxtskede.

Talet finns att hämta i riksbanksentrén, Malmskillnadsgatan 7. Det kan också beställas från Riksbankens informationssekretariat, tel. 08-787 0575.

SVERIGES RIKSBANK

långvarig konjunkturuppgång. Konjunkturuppgången ökar behovet av och utrymmet för en budgetkonsolidering.

Ytterligare information lämnas av
Yngve Lindh, tel. 08/787 01 55 och
Jonas Ahlander, tel. 08/787 01 44.

Rapporten finns att hämta i riksbanksentrén, Malmskillnadsgatan 7.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 17 1994-03-17

RIKSBANKEN SÄNKER KASSAKRAVET TILL NOLL

Riksbanken har i dag beslutat att sänka kassakravet på banker från 2 procent till 0 procent. Beslutet träder i kraft den 1 april 1994.

Kassakraven sänktes senast 1991. Beslutet att nu sätta dem till noll skall ses som ett led i en fortsatt anpassning av det svenska penningpolitiska styrsystemet till ekonomins internationalisering och den finansiella integrationen.

Sänkningen innebär att bankerna får minskade kostnader. Det bör på sikt kunna bidra till att minska skillnaderna mellan ut- och inlåningsräntor i svenska banker.

Kassakrav innebär att banker åläggs att hålla medel innestående på konton i centralbanken. De har traditionellt använts för att påverka likviditeten i banksystemet och de korta räntorna. Kassakravets roll som aktivt styrmedel har dock gradvis minskat. Centralbankerna förfogar numera över mer flexibla tekniker för detta ändamål, i första hand marknadsoperationer.

Om kassakravsmedlen inte ges marknadsmässig ränta, skapar kassakrav konkurrensnackdelar för bankerna. De fördyrar samtidigt kreditgivning via bank, dvs. höjer utlåningsräntorna och/eller sänker inlåningsräntorna. Till följd av den hårdnande konkurrensen på finansmarknaderna, både nationellt från kreditinstitut utan kassakrav och från institut i länder med lägre kassa-

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 18 1994-03-28

REKORDEXPORT AV SVENSKA AKTIER

Nettoförsäljningen av svenska aktier till utlandet uppgick till 8,3 miljarder kronor i februari 1994. Det är den största nettoexport som noterats för en enskild månad. Det framgår av den senaste månadsstatistiken över värdepappershandeln med utlandet som Riksbanken publicerar idag. Utlandets intresse riktades mot ett betydande antal stora verkstadsföretag, och var särskilt stort för Volvoaktien som nettosåldes till utlandet för 2,4 miljarder kronor.

Under den senaste tolvmånadersperioden har utlandet köpt svenska aktier för 42,5 miljarder kronor. Under samma period har svenska placerare köpt utländska aktier för 5,1 miljarder kronor.

Tabell 1. Handel i aktier med utlandet, netto
Miljarder kronor

	Svenska aktier	Utländska aktier	Total
Helår 1993	31,1	- 0,8	30,3
Januari 1994	3,9	- 1,1	2,8
Februari1994	8,3	- 1,2	7,1
Mars 1993-februari 1994	42,5	- 5,1	37,4

Anm. Ett positivt tal innebär export av värdepapper från Sverige och ett negativt tal import av värdepapper till Sverige.

Den månatliga sammanställningen av värdepappershandeln med utlandet kan beställas från Riksbankens informationscentral, tel 08-787 01 00.

Ytterligare information lämnas av Mattias Croneborg, tel. 08-787 01 45 och Johan Östberg, tel. 08-787 01 82.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 19 1994-03-30

NYA BANKER FÅR TILLTRÄDE TILL RIKSBANKSCLEARINGEN

De nya bankerna får tillträde till riksbanks-clearingen, RIX-systemet, på samma villkor som nuvarande deltagare. Den öppenhet som nu gäller kommer alltså även att omfatta de institut som ansökt om, eller förväntas ansöka om, bankoktroj.

Det är innebörden av de kriterier för deltagande i RIX-systemet, som Riksbanken idag antagit. Riksbanken har också antagit riktlinjer för kredit i Riksbanken samt beslutat att införa krav på fullständig säkerhet för dessa krediter.

RIX-systemet är knutpunkten i det svenska betalnings-systemet. I detta system utförs framförallt stora betalningar mellan banker. RIX knyter därmed ihop bankernas kontorsnät till ett säkert och effektivt betalningssystem. I systemet regleras också fordringar och skulder från underordnade system, t.ex. massbetalningar i Bankgirocentralen och penningmarknadstransaktioner i VP-systemet.

RIX-systemet är alltså av central betydelse för enskilda bankinstituts möjlighet att bedriva betal-ningsförmedling.

De antagna principerna innebär att banker, filialer till utländska bankföretag samt institut med särskild betydelse för betalningssystemet i framtiden kan delta direkt i RIX-systemet.

Vidare beslöt Riksbanken att bankinstitut som deltar i RIX-systemet normalt skall beviljas kredit i Riksbanken, såväl under dag som över natt. Krediter över natt beviljas enligt den s.k. räntetrappan. För att underlätta betalningstrafiken ges också viss kredit i Riksbanken under dag. Dagens beslut innebär att de nya bankerna får låna i Riksbanken på samma villkor som nuvarande banker.

Även indirekta deltagare kommer att kunna få kredit i Riksbanken, via den direkta deltagaren. Detta kommer att ske genom att den direkta deltagarens ränteberäkningsbas, och därmed riksbankskredit, tillåts baseras på såväl egen som indirekt deltagares kapitalbas.

Slutligen beslöt Riksbanken införa krav på fullständiga säkerheter för samtliga krediter, såväl över natt i räntetrappan som under dag. Idag gäller att krediter över natt i räntetrappan utges utan krav på säkerhet och att lån under dag beviljas utan säkerhet upp till en viss gräns, s. k. limit.

Beslutet innebär inte att Riksbanken omvärderat de nuvarande deltagarnas kreditvärdighet. De skärpta säkerhetskraven är ett led i en anpassning till vad som gäller internationellt.

Krav på full säkerhet införs från och med den 1 maj 1994. För de institut som den 1 januari 1994 deltog i RIX-systemet kommer vissa övergångsregler tillämpas som innebär att kravet på full säkerhet introduceras stegvis fram till den 1 januari 1995 då inga krediter längre kommer att beviljas utan säkerhet.

Ytterligare information ges av
Daniel Barr, tel. 08/787 01 32, eller
Kai Barvèll, tel. 08/787 04 73
SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 20 1994-03-30

Nytt nummer av Penning- & Valutapolitik:
TILLGÅNGSPRISERNAS ROLL I EKONOMIN

Utvecklingen av tillgångspriserna, i första hand priserna på aktier och fastigheter, har under det senaste decenniet utmärkts av stora svängningar. Strukturella förändringar tycks ha förstärkt svängningarna. Svängningarna förefaller också ha påverkat den reala ekonomin i högre grad än tidigare.

Det skriver Claes Berg och Mats Galvenius i artikeln "Tillgångsprisernas roll i ekonomin" i Riksbankens tidskrift Penning- & Valutapolitik nr 1 1994, som kommer ut idag.

Under 1980-talet skedde kraftiga prisuppgångar på aktier och fastigheter i många länder. Mot slutet av 1980-talet, då högkonjunkturen avtog, bröts prisstegringarna. I vissa länder följde därefter kraftiga fall i tillgångspriserna.

Utvecklingen på kreditmarknaderna kan vara en viktig faktor bakom styrkan i tillgångsprisernas svängningar. En kraftig kreditexpansion i privat sektor skedde i de länder som snabbt avreglerade sina finansiella marknader samtidigt som realräntan efter skatt var negativ. I Sverige bidrog dessutom sannolikt skattereformen till nedgången i tillgångspriser eftersom hushåll och företag blev mer räntekänsliga och beskattningen av fastigheter skärptes.

I artikeln tar Berg och Galvenius upp frågan om det vore möjligt för en centralbank att låta sin penningpolitik vägledas av ett bredare index för prisutvecklingen; ett index som inte enbart är baserat på konsumentpriser utan också på tillgångspriser.

Även om det vore teoretiskt och praktiskt möjligt att konstruera ett index viktat med konsument- och tillgångspriser är dess tillämpning i praktisk penningpolitik inte självklar. För en centralbank är det viktigt att penningpolitiken utnyttjar en stabil och förutsägbar värdemätare, menar Berg och Galvenius.

När Riksbanken i januari 1993 preciserade målet för penningpolitiken valde man att göra det i termer av konsumentprisindex. Eftersom konsumentprisindex är allmänt känt och accepterat i Sverige har det en naturlig roll som mål för den svenska penningpolitiken. Till detta skäl kommer också att konsumentprisindex finns tillgängligt på månadsbas och publiceras utan lång fördröjning.

Däremot bör tillgångspriserna beaktas vid utformningen av den ekonomiska politiken. Utvecklingen under det senaste decenniet har visat att de innehåller viktig information. Särskilt tillgångar som belånas och vars nominella värde riskerar att falla under belåningsvärdet bör uppmärksammas som indikatorer.

I tidskriften finns också en artikel om penning- och valutapolitiken under 1993. Dessutom innehåller numret även artiklarna "Penningpolitikens effekter på räntebildningen" och "Andra fasen i EMU-processen".

Ytterligare information om artikeln "Tillgångsprisernas roll i ekonomin" ges av Mats Galvenius, tel. 08/787 03 67.

Kvartalstidskriften kan beställas från Informationscentralen på Riksbanken, tel. 08/787 01 00.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 21 1994-04-14

RIKSBANKEN TILLSTYRKER PENSIONSFÖRSLAG MEN VARNAR FÖR FINANSIERINGSPROBLEM

Pensionsarbetsgruppen har gjort en riktig analys av bristerna i det nuvarande allmänna pensionssystemet. Det nya systemet kan förväntas bli avsevärt mindre känsligt för ekonomiska och demografiska förändringar. Det skriver Riksbanken i sitt remissvar på Pensionsarbetsgruppens betänkande Reformerat pensionssystem. Riksbanken pekar särskilt på ändringarna av intjänandereglerna i riktning mot försäkringsmässiga principer som väsentliga förbättringar.

Samtidigt varnar Riksbanken för risken att finansieringen av pensionerna under övergången till det nya pensionssystemet skall bli dyrare än beräknat. I så fall kommer AP-fonden att tömmas och det kommer att krävas tillskott över budgeten för att stödja pensionssystemet. Alternativt kommer det att bli nödvändigt att reducera pensionerna. En sådan utveckling vore allvarlig, skriver Riksbanken, statsfinansiellt om åtagandena fullgörs och från välfärdssynpunkt om utställda pensionslöften måste tas tillbaka.

Riksbanken konstaterar att arbetsgruppen vid valet av ersättningsnivå, liksom när det gäller förslagen om pensionsgrundande transfereringar, varit starkt bunden vid det nuvarande systemet. Arbetsgruppen har därigenom i praktiken undantagit pensionssystemet från den översyn av ersättningsnivåerna i socialförsäkringssystemet som pågår. Detta kan visa sig bli svårt att förena med en långsiktig konsolidering av de offentliga finanserna. Riksbanken anser därför att fördjupad ekonomisk analys av förutsättningarna för att stärka pensionssystemet är nödvändig innan beslut

fattas. I denna analys måste även effekterna av generellt sänkt ersättningsnivå ingå.

Riksbanken diskuterar också pensionsförslagets effekter på sparandet. Övergång till ett på fonder byggt pensionssystem skulle öka sparandet, men Riksbanken konstaterar att det är omöjligt att med omedelbar verkan övergå till ett sådant s.k. premiereservsystem. Övergångsgenerationerna skulle bli tvungna att både betala skatt för att klara av utställda pensionslöften och att spara till de egna pensionerna. Stora skattekilar skulle därmed kvarstå och en grundtanke med reformen skulle förfelas.

Riksbanken anser dock att ett fonderat sparande har så stora fördelar att ambitionen bör vara att gradvis höja premiereservdelen. Möjligheten att på sikt höja avsättningarna till fonderat sparande, utöver vad arbetsgruppen föreslår, bör därför hållas öppen. Riksbanken medger att det vore en fördel om reglerna även i detta avseende kunde läggas fast. Mot detta måste dock vägas konsekvenserna av att låsa sig vid regler som långsiktigt innebär att pensionerna är mindre trygga och har negativa effekter på samhällsekonomin genom att inhemskt sparande reduceras.

Reservation har avgivits av Jan Bergqvist, Birgitta Johansson och Inge Carlsson.

Remissvaret och reservationen finns att hämta i riksbanksentrén, Malmskillnadsgatan 7. De kan också beställas från Riksbankens informationssekretariat, tel. 08-787 05 75.

Ytterligare information lämnas av
Lars Hörngren, tel. 08-787 01 40.

SVERIGES RIKSBANK

Riksgäldskontoret
Sveriges riksbank

PRESSMEDDELANDE
1994-04-18

RIKSGÄLDSKONTORETS KONTOKREDIT I RIKSBANKEN UPPHÖR

Enligt regeringsbeslut skall Riksgäldskontorets möjlighet att placera överskottsmedel och finansiera underskott i Riksbanken slopas senast den 1 juli 1994. I stället skall kontorets likviditetshantering ske direkt i marknaden.

För Riksgäldskontorets del innebär förändringen att den sedvanliga upplåningen i statsobligationer samt 3-, 6- och 12-månaders statsskuldväxlar kompletteras med en kort marknadsfinansiering eller likviditetshantering i form av återköpsavtal (repor), emission av korta statsskuldväxlar och rena dagslånetransaktioner. Löptiderna i reporna och växelemissionerna blir korta, inte längre än en à två veckor. Ambitionen från kontorets sida är att hantera huvuddelen av likviditetssvängningarna med repor och korta statsskuldväxlar för att därigenom minska behovet av rena dagslånetransaktioner. Upplåning och placering med korta växlar respektive repor kommer att ske genom auktioner, varigenom bud kanaliseras via kontorets återförsäljare. Rena dagslånetransaktioner kommer i första hand att ske mot banker.

Kontokrediten avskaffas formellt vid halvårsskiftet. För att övergången till marknadsfinansiering skall ske så smidigt som möjligt kommer kontoret införa de nya finansieringsformerna successivt med början den 19 april, då en kort växel kommer att bjudas ut. Dagslåneverksamheten startar i början av maj.

Det faktum att Riksgäldskontorets upplåning helt och hållet kommer att ske utanför Riksbanken innebär att statens betalningar inte längre kommer att påverka likviditeten i banksystemet. Då statens lånebehov idag är den främsta källan till förändringar i banksystemets upplåning i Riksbanken minskar behovet för Riksbanken att bedriva likviditetsstyrande operationer. Även framgent blir det dock nödvändigt för Riksbanken att parera likviditetseffekter genom bl.a. repor men dessa operationer blir mindre frekventa än idag.

Bakgrunden till att Riksgäldskontorets kontokredit i Riksbanken slopas står att finna i den pågående effektiviseringen av den statliga betalningsförmedlingen. Med den nuvarande ordningen har strävandena att öka genomströmningshastigheten av statens inbetalningar i Postgirot inte kunnat genomföras fullt ut. Genom att statens likviditetshantering nu flyttas ut från Riksbanken och därmed inte längre påverkar likviditeten kan regeringens och riksdagens ambitioner att effektivisera den statliga betalningsförmedlingen genomföras. Förändringen innebär också att Riksbankens likviditetshantering underlättas.

Ytterligare information lämnas av:
Jonas B. Lind, chef avdelningen Institutionsmarknad, Riksgäldskontoret, tel, 08-613 47 01

Richard Gröttheim, bitr chef penning- och valutapolitiska avdelningen, Sveriges riksbank, tel 08-787 04 69

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 22 1994-04-25

SANERING AV STATSFINANSERNA ÖKAR TILLVÄXT OCH SYSSELSÄTTNING

- Svensk ekonomi växer åter. Det gäller nu att se till att tillväxten blir varaktig så att investeringar och sysselsättning ökar. Det sade vice riksbankschefen Thomas Franzén i ett anförande i Stockholm på måndagen.

- Centralt i denna process är att hålla fast vid målet att sanera statens finanser. Tillväxten skapar möjlighet att sanera finanserna. En långsiktig sanering är nödvändig för att uppgången i ekonomin inte skall brytas i förtid på grund av otillräckliga investeringar och ett ökat inflationstryck. En strategi för sanering av statsfinanserna är därmed en oundgänglig del av en politik inriktad på tillväxt och sysselsättning.

- De långa räntorna har stigit i hela världen under de senaste månaderna. Mycket talar för att den uppgång vi nu ser i Europa är en överreaktion. Även idag har internationella räntor fortsatt stiga. Den tyska räntan har stigit kraftigt och dragit med sig räntorna i många länder, så också i Sverige.

- Den uppgång som ägt rum är väsentligen inte uttryck för ökade inflationsförväntningar. Detta är också anledningen till att centralbankerna med sina styrräntor indikerat att räntetrenden fortsatt pekar nedåt.

- Långränteuppgången är i sig till nackdel för svensk ekonomi. Uppgången i Sverige är samtidigt väsentligt större än i omvärlden. De svenska långa räntorna har

stigit dubbelt så mycket som de tyska. Detta beror av allt att döma på att marknaden varit tveksam till utvecklingen av de svenska statsfinanserna.

- Förtroende för att budgetsaneringen drivs med framgång leder till att ränteskillnaden i förhållande till utlandet minskar. Investeringsklimatet förbättras, både direkt genom att räntekostnaderna sjunker och indirekt genom att förtroendet ökar och osäkerheten minskar. Samtidigt förbättras ekonomin för många hushåll genom att lånekostnaderna sjunker.

- Ett sådant klimat med förtroende för sanering av statsfinanserna skapar också större penningpolitiskt handlingsutrymme och bättre förutsättningar för att den nedåtgående räntetrenden i Europa också skall omfatta Sverige, slutade Thomas Franzén.

Anförandet finns att hämta i riksbanksentrén, Malmskillnadsgatan 7. Det kan också beställas från Riksbankens informationssekretariat,
tel. 08-787 05 30.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 23 1994-05-04

TROVÄRDIGHET GER ÖKAD PENNINGPOLITISK HANDLINGSFRIHET

- Nu gäller det att se till att tillväxten i svensk ekonomi blir varaktig och att sysselsättningen stiger. Det sade riksbankschefen Urban Bäckström vid Riksbankens och SNS' konferens Penningpolitiskt forum 1994 i Stockholm på onsdagen.

- För att så skall ske krävs en rejäl investeringsuppgång. Att gå vidare med saneringen av statens finanser, är centralt i denna process. Det kommer att krävas aktiva åtgärder för att få bukt med problemen. Vi kan naturligtvis inte eliminera underskotten i statens finanser omedelbart. Det viktiga är att det inte få råda något tvivel om riktningen och målmedvetenheten för den ekonomiska politiken.

- Det skapar i sin tur en trovärdighet som ökar handlingsfriheten för penningpolitiken.

- Ett budskap som jag velat ge med mitt anförande är att penningpolitiken då kan ge sitt bidrag till att den uppgång vi nu ser kan omsättas i en varaktig och uthållig expansion.

- I den allmänna diskussionen tycker jag mig kunna skönja en utveckling som går åt rätt håll när det gäller finanspolitiken. Det finns en ökad medvetenhet om att saneringen av statens finanser är en omistlig del av en politik som är inriktad på ökad tillväxt och sysselsättning.

- Den uppgång som ägt rum i de långa räntorna i Europa under de senaste månaderna är väsentligen inte uttryck för ökade inflationsförväntningar. Det är

också anledningen till att centralbankerna gjort klart att räntetrenden i Europa pekar nedåt.

- Ett klimat med förtroende för saneringen av statsfinanserna skapar bättre förutsättningar för att också Sverige skall omfattas av den nedåtgående räntetrenden i Europa.

Anförandet finns att hämta i riksbanksentrén, Malmskillnadsgatan 7. Det kan också beställas från Riksbankens informationssekretariatet, tel. 08- 787 01 00

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 24 1994-05-05

MARGINALRÄNTAN SÄNKS TILL 7 PROCENT

Riksbanken har beslutat att sänka marginalräntan från 7,25 procent till 7,00 procent med verkan från den 9 maj 1994.

Centralbankerna i en rad europeiska länder har fortsatt att sänka sina styrräntor. Det visar att de senaste månadernas uppgång i långa räntor inte uppfattats som uttryck för stigande inflationsförväntningar. Med hänsyn till prisutvecklingen och den förväntade inflationen här hemma är även uppgången i de svenska långa räntorna överdriven. Denna bild förstärks av att kronkursen, trots oron på de internationella finansmarknaderna, har varit stabil. Det är mot denna bakgrund som dagens beslut skall ses.

Ytterligare information lämnas av
Urban Bäckström, tel. 08 - 787 0109 och
Thomas Franzén, tel. 08 - 787 0141.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 25 1994-05-17

KLARLÄGGANDE AV RIKSBANKSCHEFEN URBAN BÄCKSTRÖM

Med anledning av TT:s referat av mitt samtal idag med Riksdagsjournalisterna vill jag göra följande klarläggande:

Vid pressträffen refererade jag den svenska positionen i förhållande till EMU som den uttryckts i i samband med medlemskapsförhandlingarna. Denna innebär att vi vill delta i det framväxande EMU, med en gemensam valuta. Det är dock viktigt att notera att frågan skall avgöras genom särskilt riksdagsbeslut.

SVERIGES RIKSBANK
tel. 08 - 787 04 18(Informationssekretariatet)

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 26 1994-05-19

RIKSBANKEN ANPASSAR BERÄKNINGEN AV BYTESBALANSEN TILL NYA INTERNATIONELLA REKOMMENDATIONER

Riksbanken ändrar metod för beräkningen av vissa poster i bytesbalansen. Statistiken anpassas därmed till nya internationella rekommendationer som fastställts av Internationella valutafonden (IMF).

Den nya metoden innebär att räntebetalningarna på utlandets innehav av obligationer i svenska kronor och avkastningen på Riksbankens valutareserv periodiseras. Genom periodiseringen av räntebetalningarna blir effekten på bytesbalansen fördelad över tiden. I bytesbalansen redovisas hädanefter avkastningen på valutareserven exklusive de kursvinster eller kursförluster som uppstår till följd av svängningar i marknadsräntorna.

- Metodomläggningen innebär att betalningsbalansstatistiken blir mer rättvisande. Den redovisning som hittills gjorts har inneburit att vi fått kraftiga svängningar i utvecklingen mellan enskilda månader. Detta kan ha försvårat tolkningen av statistiken, säger Sigvard Ahlzén, chef för Riksbankens betalningsbalansavdelning.

De nya principerna för beräkningarna tillämpas från och med publiceringen av statistiken för mars 1994. Publiceringen av bytesbalansstatistiken för mars har på grund av metodomläggningen flyttats från den 25 till den 30 maj.

För att få jämförbarhet bakåt i tiden kommer Riksbanken att revidera tidigare publicerade uppgifter enligt de nya principerna.

Dessa revideringar innebär att bytesbalansen för 1993 försvagas med ca 10 miljarder kronor jämfört med tidigare redovisade siffror. Den internationella räntenedgången under 1993 gav upphov till kursvinster i valutareserven. Med den hittills tillämpade metoden, gav dessa ett positivt bidrag till bytesbalansen. När effekten av kursvinsterna försvinner, försvagas bytesbalansen.

För januari och februari 1994 sammantaget leder revideringarna till en förstärkning av bytesbalansen med ca 6 miljarder kronor. Förstärkningen beror på att räntebetalningarna för utlandets innehav av svenska kronobligationer har periodiserats.

Valutaflödet anpassas också till den ändrade redovisningen av valutareserven. Den kvartalsvisa omvärderingen av valutareserven som beror på ändrade marknadsräntor kommer inte att ingå i valutaflödet. Reviderade serier kommer att publiceras i samband med Riksbankens veckorapport per den 20 maj.

En teknisk redovisning av metodomläggningen kan beställas från Riksbankens informationscentral, tel. 08-787 01 00.

Ytterligare information lämnas av
Gunnar Blomberg, tel. 08-787 01 46 och
Sigvard Ahlzén, tel. 08-787 02 25.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 27 1994-05-25

SKILLNADEN MELLAN UT- OCH INLÅNINGSRÄNTORNA I BANKERNA MINSKAR YTTERLIGARE

Skillnaden mellan bankernas ut- och inlåningsränta var den sista mars 1994 6,0 procentenheter. Skillnaden minskade med 0,3 procentenheter under första kvartalet i år. Den genomsnittliga utlåningsräntan för banklån var 10,7 procent per den sista mars 1994, vilket var 0,7 procentenheter lägre än ett kvartal tidigare. Samtidigt minskade inlåningsräntan med 0,4 procentenheter till 4,7 procent.

Detta är några av de resultat som framkommer ur Riksbankens senaste kvartalsundersökning av ut- och inlåningsräntorna hos de sex största bankerna.

Bankernas genomsnittliga in- och utlåningsränta samt statsskuldväxelränta

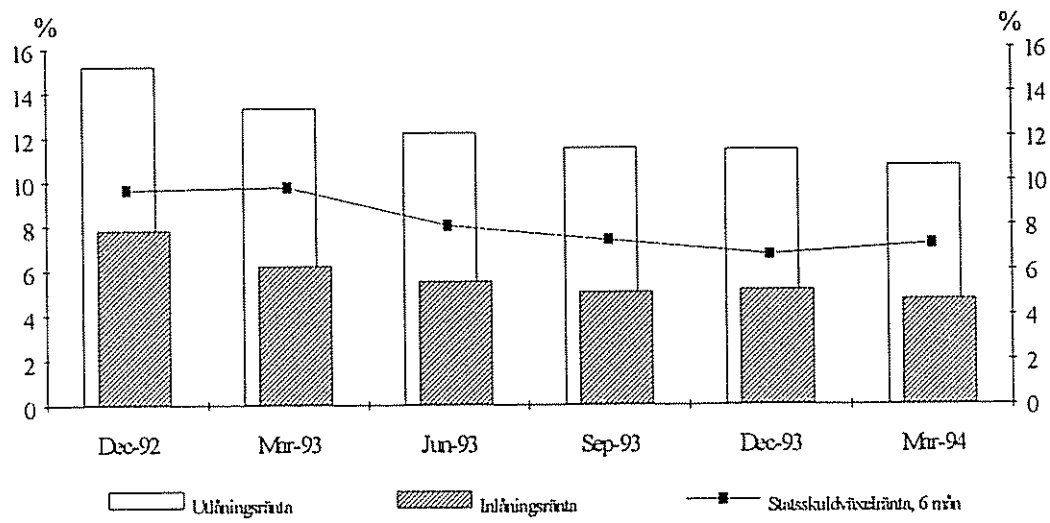

Resultaten av undersökningen visar också följande.

Utlåningsräntan för kredit i räkning, dvs. checkräkningskredit och dylikt, var i genomsnitt 11,7 procent medan utlåningsräntan för övriga lån låg på 10,3 procent.

Genomsnittsräntan för lån till företagssektorn minskade under första kvartalet 1994 något mer än för lån till hushållssektorn. Genomsnittsräntan för samtliga lån till företagssektorn var per den sista mars 1,7 procentenheter lägre än motsvarande genomsnittsränta till hushållssektorn.

Den genomsnittliga inlåningsräntan till företagen var per den sista mars 1994 1,2 procentenheter högre än motsvarande ränta till hushållen. Skillnaden i räntesats mellan företagen och hushållen var störst på transaktionskonton, 3,2 procentenheter.

Sedan den senaste räntemätningen har de sex största bankerna inte annonserat några förändringar för vare sig ut- eller inlåningsräntorna.

En utförligare beskrivning av undersökningen finns att hämta i riksbanksentrén, Malmskillnadsgatan 7.

Ytterligare information lämnas av
Anna-Karin Nedersjö, tel. 08/787 01 27 och
Ylva Åkesson, tel. 08/787 01 29.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 28 1994-05-26

RIKSBANKEN INFÖR NYTT SYSTEM FÖR RÄNTESTYRNING

Riksbanken har i dag beslutat att införa ett nytt system för att styra de korta räntorna. Räntetrappan ersätts av en räntekorridor med ett tak, **utlåningsräntan**, och ett golv, **inlåningsräntan**. Marginalräntan ersätts samtidigt av **reporäntan** som Riksbankens viktigaste styrränta.

Riksbanksfullmäktige beslutar om ut- och inlåningsräntorna. Riksbankschefen får i det nya systemet rätt att efter riktlinjer som avstämts med fullmäktige besluta om reporäntan inom den fastställda räntekorridoren.

Det nya räntestyrningssystemet tillämpas fr.o.m. den 1 juni 1994.

Vid dagens fullmäktigemöte fastställdes utlåningsräntan, taket, till 7,50 procent och inlåningsräntan, golvet i räntekorridoren, till 6,00 procent.

Riksbankschefen har fastställt reporäntan till 6,95 procent. Det är 0,05 procentenhet lägre än den nuvarande marginalräntan.

Det nya systemet har stora likheter med den räntestyrning som används av andra europeiska centralbanker.

Bakgrunden till beslutet är att Riksbanken bedömer det som nödvändigt att kunna justera den korta räntan med större flexibilitet.

Övergången till rörlig växelkurs har medfört att Riksbanken tar hänsyn till en rad olika indikatorer för den ekonomiska utvecklingen och för inflationstrycket när styrräntan

fastställs. Under dessa förhållanden är det ofta ändamålsenligt att gå gradvis fram i räntestyrningen. Besluten kan då avvägas mot hur olika indikatorer utvecklas och mer fortlöpande prövas i ljuset av ny information. I en sådan process kan ränteändringar på 0,25 procentenhet som räntetrappan i dag tillåter framstå som alltför stora.

I det nya systemet läggs s.k. repor eller omvända repor, formellt kallade återköpsavtal, varje tisdag kl. 8.30. Löptiden på reporna blir normalt två veckor. En repa/omvänd repa innebär att Riksbanken tillför/drar in likvida medel genom att köpa/sälja räntebärande värdepapper och samtidigt avtala om att köpet/försäljningen skall återgå ett bestämt antal dagar senare. Räntan på repan, reporäntan, bestämmer priset på de likvida medel som Riksbanken tillhandahåller eller drar in. Denna ränta blir vägledande för den allmänna räntenivån i landet på motsvarande sätt som marginalräntan hittills varit.

Systemet med räntetrappa och marginalränta som nu avskaffas infördes i december 1985.

PRESSKONFERENS

En presskonferens om det nya räntestyrningssystemet med riksbankschef Urban Bäckström och vice riksbankschef Thomas Franzén hålls idag, torsdagen den 26 maj, kl. 12.00 i Riksbanken, ingång Malmskillnadsgatan 7.

Presslegitimation erfordras.

En bakgrundspromemoria om det nya systemet finns att hämta i riksbanksentrén, Malmskillnadsgatan 7. Den kan också beställas från Riksbankens informationscentral, tel. 08 - 787 01 00.

SVERIGES RIKSBANK
Informationssekretariatet, tel. 08 - 787 04 18.

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 29 1994-05-30

BYTESBALANSÖVERSKOTT I MARS PÅ 0,7 MILJARDER KRONOR

Bytesbalansen för mars 1994 visar ett överskott på 0,7 miljarder kronor. För första kvartalet 1994 uppgår därmed bytesbalansöverskottet till 2,7 miljarder kronor. Det är första gången sedan 1988 som bytesbalansen för ett helt kvartal visar ett överskott. Det framgår av statistik som Riksbanken publicerar idag.

Riksbanken tillämpar nu nya metoder i enlighet med internationella rekommendationer för beräkning av vissa poster i bytesbalansen. Dessa berör räntebetalningar på utlandets innehav av obligationer i svenska kronor och avkastningen på Riksbankens valutareserv.(Riksbanken informerade om de nya beräkningsmetoderna i ett pressmeddelande den 19 maj).

För att få jämförbarhet reviderar Riksbanken tidigare publicerade uppgifter. Det innebär att bytesbalansen för 1993 försvagas med 11,2 miljarder kronor och underskottet uppgick därmed till 14,0 miljarder kronor. För januari 1994 förstärks bytesbalansen med 6,5 miljarder till ett överskott på 2,0 miljarder kronor. För februari försvagas bytesbalansen med 0,8 miljarder kronor, vilket innebär att saldot därmed blev noll.

Tabell. Bytesbalansen för 1993 samt januari till och med mars 1994. Miljarder kronor.

1993	-14,0
1994	
Januari	2,0
Februari	0,0
Mars	0,7
1:a kvartalet	2,7

Sammanställningen av betalningsbalansen för mars 1994 och den tekniska redovisningen av metodomläggningen kan beställas från Riksbankens informationscentral, tel. 08/787 01 00.

Ytterligare information lämnas av
Anders Lindström, tel. 08/787 05 60.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 30 1994-06-06

VI UNDERVÄRDERADE PORTFÖLJOMFLYTTNINGARNAS BETYDELSE

- Låt mig erkänna att man inom världens centralbanker har blivit överraskad av den kraftiga uppgången i de långa räntorna. Det sade vice riksbankschef Thomas Franzén i ett anförande inför internationella investerare i Stockholm på måndagen.

- Under uppgångens första fas var vår slutsats att ränteuppgången berodde på portföljomflyttningar. Vi trodde att uppgången var en reaktion på den tidigare snabba nedgången i obligationsräntorna, och att den orsakades av överdrivna förväntningar på hur snabbt långa räntor kunde falla.

- När de kortsiktiga investerarna på obligationsmarknaden trodde att nedgången hade stannat av gick de ur marknaden. Denna analys är fortfarande tillämplig. Klart är dock att vi undervärderade portföljomflyttningarnas betydelse.

- Det är svårt att exakt värdera denna tekniska portföljanpassning. En orsak är att vissa långsiktiga investerare nu verkar bete sig som kortsiktiga investerare brukar göra.

- De långsiktiga investerarna tycks nu stå på åskådarplats och tänka på sina tidigare förluster i stället för att se det nuvarande läget som ett tillfälle att få hög avkastning på sina långa placeringar, konstaterade Thomas Franzén.

- Det är följaktligen svårt att värdera vilken roll andra faktorer än portföljanpassningen spelar när det gäller uppgången i långa räntor.

- I viss mån kan ränteuppgången förklaras av en internationell ökning av realräntor. Den industrialiserade världen visar tecken på återhämtning samtidigt som de offentliga underskotten i allmänhet ligger kvar på en hög nivå.

- En annan faktor som måste tas med i beräkningen är inflationsförväntningarna. I länder som befunnit sig i en återhämtningsfas under en längre period och där den lediga kapaciteten i ekonomin är begränsad - som i USA och måhända i Storbritannien - är det möjligt att inflationsförväntningarna har stigit. Men i de flesta europeiska länder har den snabba och plötsliga ökningen av långräntorna sannolikt inte sitt ursprung i ökade inflationsförväntningar. Inflationstrycket i de europeiska ekonomierna är svagt och det finns fortfarande betydande produktionsgap.

- Osäkerheten och de tvära kasten i sparares och investerares värdering av såväl den ekonomiska utvecklingen som ränte- och prisutvecklingen har troligen ökat avsevärt och orsakat en höjning av riskpremien.

- Ett allmänt mönster i den senaste tidens turbulens har varit att länder med stora budgetunderskott och en ogynnsam inflationshistoria har drabbats av den största uppgången i långa räntor. Detta mönster visar att en kraftfull budgetsanering är en oundgänglig del av en politik där man vill uppnå varaktigt låga räntor.

- Det är därför mycket angeläget att fullfölja budgetsaneringen i Sverige. Återhämtningen i den svenska ekonomin ger utrymme för sådana åtgärder. Osäkerheten bland investerare och sparare skulle därmed minska och investeringsklimatet förbättras. Detta skulle i sin tur bidra till en uthållig hög ekonomisk tillväxt och ökad sysselsättning, sade Thomas Franzén.

- Det kan också noteras att den senaste tidens utveckling innebär att de korta penningmarknadsräntorna inte hålls uppe av Riksbankens reporänta. Det finns utrymme för en räntenedgång i såväl korta som långa räntor.

Anförandet (på engelska) finns att hämta i riksbanksentrén, Malmskillnadsgatan 7. Det kan också beställas från Riksbankens informationssekretariat, tel. 08 - 786 0575.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 31 1994-06-10

INBJUDAN TILL PRESSTRÄFF OM RAPPORTEN "INFLATION OCH INFLATIONSFÖRVÄNTNINGAR I SVERIGE, JUNI 1994"

Tid: Tisdagen den 14 juni kl 10.30
Plats: Riksbanken, ingång Malmskillnadsgatan 7.

Riksbankens ekonomiska avdelning presenterar på tisdag rapporten **Inflation och inflationsförväntningar i Sverige, juni 1994** vid en pressträff i Riksbanken.

Välkommen!

Presslegitimation erfordras.

Ytterligare information genom Riksbankens informationssekretariat, tel. 08/787 05 30.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 32 1994-06-13

Nytt nummer av Penning- & Valutapolitik:
RIKSBANKEN OCH SYSTEMRISKEN I DERIVATMARKNADEN

Riksbanken, liksom många andra centralbanker, har under senare tid i högre grad uppmärksammat derivatmarknaden och derivatmarknadens risker. Intresset från centralbankernas sida har inriktat sig på systemrisken i denna marknad, dvs. om det finns risk för att störningar från derivatmarknaden kan bli så omfattande att de kan rubba stabiliteten i betalningssystemet.

I artikeln "Riksbanken och systemrisken i derivatmarknaden" i Riksbankens tidskrift Penning- & Valutapolitik nr 2 1994, som kommer ut idag, redogör Marianne Wolfbrandt för systemrisken i derivatmarknaden och vilka åtgärder som kan minska denna.

Både i Sverige och utomlands har derivatmarknaden vuxit snabbt. På den svenska marknaden började aktörerna handla i derivatinstrument först i mitten av 1980-talet. Derivatmarknaden har nu, både genom sin storlek och sina kopplingar till de underliggande traditionella avistamarknaderna, fått en nyckelroll på finansmarknaden.

Derivatinstrument introducerar inte några nya typer av risker. Däremot finns det argument som talar för att risknivån är högre på derivatmarknaden än på avistamarknaden. Ett viktigt skäl är att denna marknad vuxit fram så snabbt att kapitaltäckningskrav, redovisningsföreskrifter, lagstiftning samt riskstyrningssystem i vissa fall inte hållit jämna steg med utvecklingen.

Riksbanken och Finansinspektionen har ansvar för att följa den svenska derivatmarknadens risker. Riksbanken övervakar systemrisken och Finansinspektionen utövar tillsyn av de individuella instituten. Åtgärder som skulle minska systemrisken är förbättrade riskstyrningssystem hos marknadens aktörer, bredare kapitaltäckningskrav, uppdaterade redovisnings- och informationsföreskrifter, som ökar insynen i aktörernas derivatåtaganden, samt legalt stöd för nettning.

I tidskriften finns också artiklar som redogör för den svenska kreditmarknaden under 1993 och för banksektorn under 1993 samt för betalningsbalansen under 1993 och för utlandets innehav av svenska värdepapper. Dessutom redovisas Riksbankens hushållsenkät för 1993 och Riksbankens nya räntestyrningssystem.

Ytterligare information om artikeln "Riksbanken och systemrisken i derivatmarknaden" lämnas av Marianne Wolfbrandt, tel. 08/787 01 31.

Kvartalstidskriften kan beställas från Informationscentralen på Riksbanken, tel. 08/787 01 00.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 33 1994-06-14

INFLATIONSMÅLET VÄNTAS BLI UPPFYLLT FÖR 1995

Det omedelbara inflationstrycket i ekonomin är lågt. För 1995 förväntas inflationstakten hålla sig under 3 procent. Det innebär att det mål för prisutvecklingen som Riksbanken definierade i början av 1993 uppnås.

Det konstaterar Riksbankens ekonomiska avdelning i sin tredje inflationsrapport Inflation och inflationsförväntningar i Sverige, som presenteras i dag.

För åren efter 1995 är utvecklingen mer svårbedömd. Inflationsförväntningarna för 1996 och framåt ligger enligt vissa indikatorer fortfarande över Riksbankens mål, som är en inflationstakt på 2 procent med en tolererad avvikelse på plus/minus 1 procentenhet.

Sedan förra inflationsrapporten har de långa räntorna stigit kraftigt. Denna uppgång har sannolikt orsakats av bl.a. högre förväntad realränta och en ökad riskpremie för svenska obligationer. Det finns däremot inte några klara indikationer på att inflationsförväntningarna på längre sikt har ökat.

Rapporten analyserar kapacitetsutnyttjandet i industrin, som är en viktig indikator för att bedöma inflationsutvecklingen. Analysen tyder på att industrin redan under 1994 uppnår eller t.o.m. överskrider den historiska genomsnittliga nivån för kapacitetsutnyttjandet. Huruvida det höga kapacitetsutnyttjandet kommer att hämma produktionen, och i så fall öka inflationstrycket, beror på investeringsutvecklingen och på hur flexibelt industrin utnyttjar maskiner och övriga utrustning.

I rapporten konstateras att timlönerna för industriarbetare ökar i snabbare takt än tidigare. Även i branscher med låg efterfrågan har löneökningarna varit förhållandevis höga. Om denna utveckling sprider sig till branscher med mindre gynnsam produktivitetsutveckling finns det risk för att inflationstrycket ökar.

Utvecklingen av räntor och växelkurs har under hela 1993 och början av 1994 haft en starkt expansiv effekt på efterfrågan. Den senaste tidens uppgång i de långa räntorna har dock i någon mån dämpat stimulanseffekten.

Den penningpolitiska stimulansen får full effekt på den ekonomiska aktiviteten först om något år. För att dämpa eventuella inflationsimpulser krävs en sanering av statsfinanserna.

Ytterligare information lämnas av:

Krister Andersson, tel. 08/787 01 48 och
Claes Berg, tel. 08/787 01 83.

Rapporten finns att hämta i riksbanksentrén, Malmskillnadsgatan 7. Den kan också beställas från Riksbankens informationscentral, tel 08/787 01 00.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 34 1994-06-16

PRIMARY DEALER-SYSTEM INFÖRS PÅ VALUTAMARKNADEN

Riksbanken har i dag fattat två beslut som berör handel med valutor:

- I en skrivelse till Finansdepartementet föreslås att tillstånd att bedriva handel med valutor överförs från Riksbanken till Finansinspektionen. Enligt förslaget skall handel med valutor med allmänheten omfattas av den grundläggande auktorisation som ges banker och andra finansiella institut.

- Riksbanken kommer att erbjuda institut som står under tillsyn av Finansinspektionen eller annan myndighet inom EES-området att fr.o.m. den 1 januari 1995 teckna s.k. primary dealer-avtal på valutamarknaden.

Primary dealer-systemet kan ses som en utveckling av det system med marknadsgaranter som funnits på valutamarknaden sedan hösten 1990. Marknadsgaranten, liksom i fortsättningen primary dealers, har till uppgift att garantera en väl fungerande valutamarknad, dvs. att kontinuerligt ange priser för bestämda belopp i svenska kronor. De sex banker som i dag är marknadsgaranter kommer att erbjudas att teckna primary dealer-avtal med Riksbanken från den 1 januari 1995.

Sedan 1991 finns ett primary dealer-system på den svenska penningmarknaden. Erfarenheterna av detta system är positiva. Riksbankens ser det som en fördel att ha samma system på valutamarknaden.

Institut, som inte är marknadsgaranter och som vill agera som primary dealers, får en prövoperiod på sex månader. Första möjligheten att få påbörja prövoperiod blir den 1 juli 1994. Efter sex månaders prövoperiod gör Riksbanken en utvärdering. Därefter tas beslut om institutet skall få agera som primary dealer. Riksbanken kommer regelbundet är pröva primary dealers lämplighet.

Vid marknadsoperationer i svenska kronor på den svenska valutamarknaden avser Riksbanken att i första hand anlita de institut som blir primary dealers på valutamarknaden.

Ytterligare information lämnas av
Richard Gröttheim, tel. 08/787 04 69.
Robert Bergqvist, tel. 08/787 03 85

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

SVERIGES RIKSBANK Nr 35 1994-07-05

INBJUDAN TILL PRESSTRÄFF

Riksbankens finansmarknadsavdelning presenterar rapporten **Den svenska derivatmarknaden - omfattning och systemrisker** vid en pressträff.

Tid: Torsdagen den 7 juli kl 13.00.
Plats: Riksbanken, ingång Malmskillnadsgatan 7.

Presslegitimation erfordras.

SVERIGES RIKSBANK
Informationssekretariatet, tel. 08-787 0418.

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 36 1994-07-07

FÖRSTA KARTLÄGGNINGEN AV SVENSK DERIVATMARKNAD

Riksbankens finansmarknadsavdelning presenterar i dag rapporten **Den svenska derivatmarknaden - omfattning och systemrisker,** där den svenska derivatmarknaden för första gången kartläggs.

Kartläggningen visar att det är räntederivaten som dominerar marknaden volymmässigt. När det gäller riskerna konstateras i rapporten att derivatexponeringen hos de största svenska aktörerna utgör en relativt begränsad kreditrisk.

Derivatmarknaden domineras av handel via de stora svenska bankkoncernerna samt handel via derivatbörser. Handel med de mest riskfyllda s.k. genuina OTC-instrumenten är av mycket liten omfattning. Andelen handel mellan banker är hög, vilket är ett tecken på en god likviditet på derivatmarknaden.

På derivatmarknaden förekommer instrument som ger en förutbestämd framtida räntenivå eller valutakurs (terminer), instrument som gör att kassaflöden t.ex. avseende räntor kan bytas (swappar) samt instrument som ger rätten till köp eller försäljning av en underliggande tillgång till ett förutbestämt pris (optioner). Enligt kartläggningen dominerar terminer och swappar på den svenska derivatmarknaden.

Kartläggningen visar också att räntederivaten står för 61 procent av marknaden, valutaderivaten för 34 procent och aktiederivaten för 5 procent. Fördelningen mellan de olika instrumenttyperna avser här läget vid utgången av år 1993

och har mätts som andel av underliggande belopp i derivatkontrakten.

I rapporten dras två slutsatser om systemrisker på derivatmarknaden, dvs. risker för att störningar på derivatmarknaden skall hota betalningssystemets stabilitet:

<u>För det första</u> kan derivatmarknaden inte ses skild från övriga finansiella marknader i riskhänseende. I jämförelse med volymen av den traditionella kreditgivningen utgör derivatexponeringarna hos de dominerande aktörerna en begränsad kreditrisk.

De kreditrisker som engagemangen i derivatmarknaden utgör för bankerna uttrycks i form av s.k. åtaganden. Dessa visar den uteblivna intäkt derivataktören drabbas av om ett derivatkontrakt med positivt värde inte infrias från motparten. I diagrammet nedan visas åtagandena i derivatmarknaden och kreditrisken i den vanliga utlåningen för bankkoncernerna vid utgången av år 1993 ställda i relation till det egna kapitalet (EK).

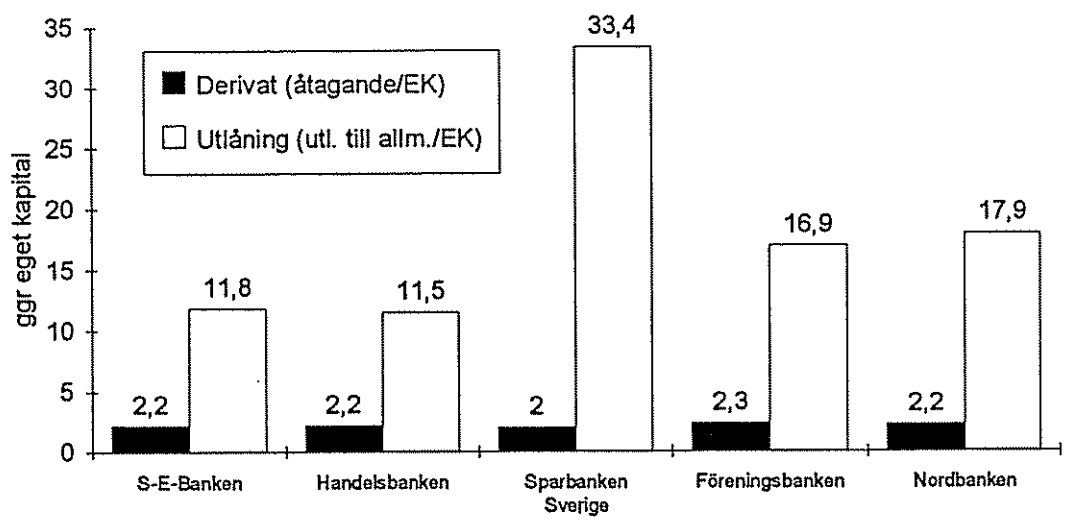

Källa: Årsredovisningar/Riksbankens beräkningar

Rapportens <u>andra slutsats</u> avseende betalningssystemets stabilitet är att uppföljningen av systemrisker på derivatmarknaden bör inriktas på dels de stora svenska bankkoncernernas aktivitet på de icke börshandlade derivatsegmenten, dels på de s.k. systemtillhandahållande aktörerna, i Sverige främst OM Stockholm AB. Hög kvalitet i

riskhanteringen hos dessa aktörer är avgörande för att förebygga systemstörningar med ursprung i derivatmarknaden.

I rapporten konstateras att Finansinspektionen har ansvaret för tillsynen över banker och systemtillhandahållande aktörer. Riksbankens roll är att övervaka betalningssystemet och att förebygga systemrisker.

För att bättre kunna övervaka derivatmarknaden överväger Riksbanken att fr.o.m. år 1995 bygga upp löpande statistik över den svenska derivatmarknaden. De nya kapitaltäckningsreglerna för marknadsrisker som introduceras under år 1995 kommer vidare att ge aktörerna ökade incitament att förbättra sin riskhantering.

Rapporten finns att hämta i riksbanksentrén, Malmskillnadsgatan 7. Den kan också beställas från Riksbankens informationscentral, tel. 08 - 787 01 00.

Ytterligare information lämnas av
Peter Stenkula, tel. 08 - 787 01 95 eller
Björn Hasselgren, tel. 08 - 787 04 72

SVERIGES RIKSBANK

till stor del kan hänföras till ökade utgifter och försvagade inkomster i samband med den höga arbetslösheten. Vid en förstärkt konjunktur kan en del av underskotten minskas, men det behöver härutöver, särskilt i Sverige, vidtas omfattande och uthålliga åtgärder för att sanera statsfinanserna på ett bestående sätt. Genom sådana åtgärder skapas förutsättningar för en lägre räntenivå och därigenom en stimulans för investeringar i näringlivet som i sin tur kan förstärka tillväxten.

En sådan politik, som möjliggör en investeringsledd tillväxt, är nödvändig redan av inhemska skäl för att skapa en stabil grund för sysselsättning och välfärd. Genom en sådan politik kan Sverige också uppfylla fördragets villkor avseende budgetkonsolidering, vilket är en förutsättning för att Sverige skall kunna delta i den ekonomiska och monetära unionen - om riksdagen fattar ett sådant beslut.

Om Sverige uppfyller konvergensvillkoren, men riksdagen ändå skulle välja att stå utanför den ekonomiska och monetära unionen, innebär detta formellt att den valutapolitiska handlingsfriheten bibehålls. I realiteten kommer denna handlingsfrihet emellertid att medföra en osäkerhet om inriktningen av den svenska ekonomiska politiken, vad gäller prisstabilitet och statsfinanser. Detta kan medföra krav på högre räntenivå än i omvärlden eller andra anpassningskostnader, understryker Riksbanken.

Vid ett svenskt medlemskap i EU kommer Riksbanken att underteckna de avtal som finns mellan centralbankerna i medlemsländerna, bl.a. EMS-avtalet. Detta innebär dock inte att Riksbanken blir legalt förpliktad att knyta kronan till fastkurssamarbetet inom växelkursmekanismen ERM. Riksbanken bedömer att kronan kommer att flyta under avsevärd tid, och betonar att en fast kurs för kronan får återupprättas när det ekonomiska läget så medger.

Ytterligare information lämnas av
Gustaf Adlercreutz, tel. 08 - 787 06 60

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 37 1994-07-08

GYNNSAMMA EFFEKTER AV EMU

Den planerade ekonomiska och monetära unionen (EMU) och införandet av en gemensam valuta förväntas ha gynnsamma ekonomiska effekter för de deltagande länderna. En förutsättning för detta är dock att den ekonomiska politiken i EU-länderna långsiktigt inriktas på stabilitet och tillväxt samt att ekonomierna besitter en god anpassningsförmåga. Det framhåller Riksbanken i ett remissvar med anledning av förhandlingsresultatet om Sveriges medlemskap i EU (Ds 1994:48. Sveriges medlemskap i Europeiska unionen).

De gynnsamma effekter som i så fall kan kan bli följden innebär att
- internationella transaktioner blir mindre kostsamma,
- eliminering av växelkursrisker skapar större möjligheter till att långsiktigt planera produktion och investeringar,
- gemensamma fasta spelregler för den ekonomiska politiken i medlemsländerna läggs fast.

Den rådande ekonomiska situationen i medlemsländerna med hög arbetslöshet och stora underskott i de offentliga finanserna har dock skapat osäkerhet om tidpunkten, omfattningen och villkoren för förverkligandet av den ekonomiska och monetära unionen, konstaterar Riksbanken.

Det skall understrykas att införande av gemensam valuta för Sveriges del, dvs. deltagande i EMU, förutsätter beslut av riksdagen.

Vad gäller uppfyllandet av konvergensvillkoren konstaterar Riksbanken att det rådande underskottet i statsfinanserna - i Sverige liksom i flera andra länder -

Pressmeddelande

SVERIGES RIKSBANK Nr 38 1994-07-14

RIKSBANKSCHEFENS ANFÖRANDE I FINANSUTSKOTTET

Urban Bäckströms anförande vid dagens utfrågning i Riksdagens finansutskott bifogas härmed.

(Riksbankens version: Talet finns att hämta på informations sekretariatet el. personalingången.)

SVERIGES RIKSBANK

Informationssekretariatet, tel. 08/787 04 18, 08/787 05 75

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 39 1994-08-11

RIKSBANKEN HÖJER UTLÅNINGSRÄNTAN TILL 8 PROCENT OCH REPORÄNTAN TILL 7,20 PROCENT

Riksbanken har beslutat att höja utlåningsräntan, dvs. räntekorridorens tak, från 7,50 till 8 procent. Inlåningsräntan är oförändrad på 6 procent. Samtidigt höjs reporäntan till 7,20 procent (från 6,92 procent vid den föregående repan). Höjningarna träder i kraft i samband med nästa ordinarie repotillfälle, tisdagen den 16 augusti 1994.

Riksbankschefen Urban Bäckström säger i en kommentar:

- Höjningen av Riksbankens styrräntor syftar till att på ett tidigt stadium motverka en tendens till ökad inflation.

- I de senaste månadernas inflationssiffror finns faktorer som kan antas vara tillfälliga, t.ex. höjda kaffepriser. Till bilden hör dock även generella tecken på att den underliggande inflationstakten riskerar att stiga.

- Undersökningar visar också att inflationsförväntningarna hos hushåll och företag har stigit. Den höga nivån på de långa räntorna och den svaga kronkursen tyder dessutom på osäkerhet bland sparare och investerare om den framtida inflationen i Sverige. Denna osäkerhet sammanhänger i sin tur med problemen i statsfinanserna.

- Inflationsproblemen får inte återkomma. Det är ett synsätt som i dag har bred uppslutning. Svensk ekonomi har betalat ett högt pris för den inflation som uppstod under 1970- och 1980-talen. Dessa

erfarenheter av inflationens skadliga verkningar har legat till grund för beslutet att lägga fast ett mål om en långsiktig inflationstakt på 2 procent (±1 procentenhet).

- Låg inflation och låga inflationsförväntningar gör att vi får lägre räntor. Det stimulerar investeringar och tillväxt. Bevarad prisstabilitet är därför avgörande för att produktion och sysselsättning skall kunna fortsätta att öka.

- Vikten av stabila priser gör att vi måste vara vaksamma på tecken som visar att inflationen är på väg att stiga. Vaksamhet innebär för Riksbankens del att vi i god tid justerar räntan för att motverka inflationstendenser och osäkerhet om den framtida prisutvecklingen.

Riksbankens bedömning av inflationsutsikterna redovisas i en särskild promemoria som bifogas.

PRESSKONFERENS

Presskonferens med riksbankschefen Urban Bäckström hålls i Riksbanken, ingång Malmskillnadsgatan 7, i dag, torsdagen den 11 augusti, kl. 13.30.

Presskort fordras för tillträde.

Ytterligare information genom informationssekretariatet, tel. 08 - 787 04 18

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 40 1994-08-18

SKILLNADEN MELLAN UT- OCH INLÅNINGSRÄNTORNA I BANKERNA MINSKAR YTTERLIGARE

Skillnaden mellan bankernas ut- och inlåningsränta var den sista juni 1994 5,9 procentenheter. Skillnaden minskade med 0,2 procentenheter under andra kvartalet i år. Den genomsnittliga utlåningsräntan för banklån var 10,6 procent per den sista juni 1994, vilket var 0,2 procentenheter lägre än ett kvartal tidigare. Samtidigt var den genomsnittliga inlåningsräntan oförändrad, 4,7 procent.

Detta är några av de resultat som framkommer ur Riksbankens senaste kvartalsundersökning av ut- och inlåningsräntorna hos de sex största bankerna.

Bankernas genomsnittliga in- och utlåningsränta samt statsskuldväxelränta

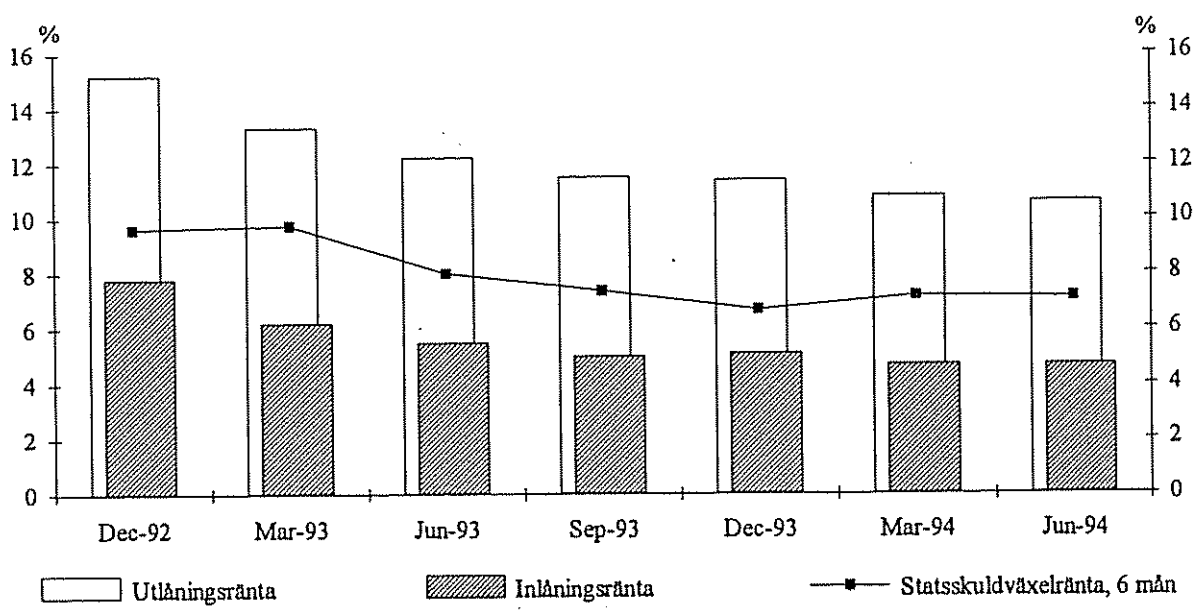

Resultaten av undersökningen visar också följande.

Utlåningsräntan för kredit i räkning, dvs. checkräkningskredit och dylikt, var i genomsnitt 11,4 procent medan utlåningsräntan för övriga lån låg på 10,3 procent.

Genomsnittsräntan för lån till företagssektorn minskade under andra kvartalet 1994 något mer än för lån till hushållssektorn. Genomsnittsräntan för samtliga lån till företagssektorn var per den sista juni 1,6 procentenheter lägre än motsvarande ränta till hushållssektorn.

Den genomsnittliga inlåningsräntan till företagen var per den sista juni 1994 0,9 procentenheter högre än motsvarande ränta till hushållen. Skillnaden i räntesats mellan företagen och hushållen var störst på transaktionskonton, 3,0 procentenheter.

Sedan den senaste räntemätningen har de sex största bankerna inte annonserat några förändringar för vare sig ut- eller inlåningsräntorna.

En utförligare beskrivning av undersökningen finns att hämta i riksbanksentrén, Malmskillnadsgatan 7. Den kan också beställas från Riksbankens informationscentral tel. 08/ 787 01 00.

Ytterligare information lämnas av
Per Arne Ström, tel. 08/787 01 06 och
Ylva Åkesson, tel. 08/787 01 29.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 41 1994-08-23

STARKT FÖRÄNDRINGSTRYCK I BANK- OCH FÖRSÄKRINGSSEKTORN

Den europeiska integrationen utsätter bank- och försäkringssektorn för ett starkt förändringstryck. Utvecklingen karaktäriseras av ökad konkurrens och fortsatta struktuella förändringar.

Det framgår av en rapport **Financial Integration in Western Europe - Structural and Regulatory Consequences** som i dag presenteras av Riksbankens finansmarknadsavdelning.

Artiklarna i rapporten ger en bred bild av det förändringstryck som den finansiella sektorn utsätts för till följd av den europeiska integrationen. Genomgående gäller att banksektorn kommit längre än försäkringssektorn vad gäller lagstiftnings- och strukturförändringar. Försäkringssektorn kommer dock, enligt rapporten, att gradvis gå igenom likartade förändringar.

Utvecklingen mot ökad konkurrens började redan på 1980-talet. Den beror på avregleringar och utvecklingen av datatekniken men också på uppkomsten av en rad nya finansiella instrument, t.e.x. derivatkontrakt av olika slag. Konkurrensen förstärks nu av att bank- och försäkringssektorn blir mer öppna för utländska företag som en följd av EU- och EES-lagstiftningen.

Det ökade konkurrenstrycket har inneburit att den finansiella sektorn har ändrats snabbt och genomgripande sedan början av 1980-talet (se tabell). Det gäller både marknadens struktur och aktörernas agerande. I rapporten förutses att förändringstrycket

blir fortsatt starkt, men att impulserna mera kommer från den ökade integrationen i Västeuropa.

Den ökade konkurrensen i bank- och försäkringssektorn inverkar också på stabiliteten på den finansiella marknaden. Företagen måste vänja sig vid mindre vinstmarginaler och är mer känsliga för störningar än vid ett tidigare lägre konkurrenstryck.

I rapporten konstateras att myndigheterna i Europa redan börjat utveckla strategier för att ta hand om den nya situationen. Reglering och tillsyn bör inriktas på att övervaka och bibehålla företagens solvens i stället för att utforma detaljföreskrifter om hur företagen skall bete sig.

Denna syn ligger i linje med hur den svenska tillsynslagstiftningen utvecklats och den nya roll som Finansinspektionen tilldelats under 1990-talet.

Rapporten innehåller artiklar av ledande svenska och internationella experter som medverkade i en konferens anordnad av Riksbanken i november 1993.

Tabell: Antal kreditinstitut i Sverige

	1980	1985	1990	1993
Affärsbanker	14	15	12	10
Utländska banker	-	-	9	8
Sparbanker	164	139	104	90
Föreningsbanker	12	12	12	-
Finansbolag	107	213	180	130
Bostadsinstitut m.m.	22	23	26	20
Totalt	319	402	343	258

Rapporten kan hämtas i riksbanksentrén, Malmskillnadsgatan 7. Den kan också beställas från Riksbankens informationscentral, tel. 08 - 787 0100.

Ytterligare information lämnas av
Erik Blomberg, tel. 08 - 787 0478.

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

SVERIGES RIKSBANK Nr 43 åååå-06-15

DEN MONETÄRA STIMULANSEN HAR MINSKAT

Konjunkturen utvecklas starkt men i en begränsad del av ekonomin, vilket inte minst den senaste industribarometern visade. Denna uppgångsfas i svensk ekonomi har motiverat att de monetära förhållandena blivit mindre expansiva, sade vice riksbankschefen Thomas Franzén i ett anförande på SNS höstkonferens.

- Svensk ekonomi har under en lång period fått en stark stimulans från den monetära sidan främst via en överdrivet svag kronkurs men även via räntan. Räntehöjningen i augusti innebar en utveckling mot mindre expansiva monetära förhållanden. Den förstärkning som ägt rum i kronan den senaste tiden har också verkat i denna riktning.

- Den ekonomiska forskningen visar att hög inflation påverkar tillväxten negativt. Genom att hålla tillbaka inflationstendenserna kan penningpolitiken hjälpa ekonomin att uppnå den potential som bl.a. skapas av budget- och strukturpolitiken.

Den fortsatta ekonomiska utvecklingen, särskilt inflationen och inflationsförväntningarna, samt arbetet med uppläggningen av saneringen av statsfinanserna får avgöra förändringstakten och sammansättningen av den monetära stimulansen, sade Thomas Franzén.

Penningpolitiken kan genom att sträva efter pris-stabilitet motverka bakslag i den ekonomiska utveck-

lingen. Den bästa utdelningen i termer av tillväxt och sysselsättning uppnås dock om bördan på penningpolitiken lättas, genom att det statsfinansiella saneringsarbetet bedrivs på ett trovärdigt sätt. Då kan kronan stärkas och den långa räntan falla. Det går inte att utnyttja hela produktionspotentialen i ekonomin om det finns bristande trovärdighet för den ekonomiska politikens långsiktiga hållbarhet.

Thomas Franzén redovisade en kalkyl som visade att den offentliga sektorns sparande måste förbättras i en omfattning som motsvarar 10 procent av BNP för att stabilisera statsskulden.

En del av detta kan åstadkommas genom att konjunkturcykeln förbättrar budgeten men huvuddelen måste ske genom aktiva åtgärder sade Thomas Franzén.

- Det är uppenbart att en så stor anpassning inte kan ske omedelbart. Samtidigt gäller att fördröjningar i arbetet med att minska det primära underskottet leder till att skulden, och därmed sparbetinget, växer.

- Vilken sysselsättning och tillväxt som faktiskt åstadkoms ligger i stor utsträckning i händerna på finanspolitiken. De inflationstendenser vi nu upplever är således inte endast ett bekymmer för Riksbanken och penningpolitiken. De är ett problem för hela den ekonomiska politiken.

Riksbanken välkomnar en diskussion kring penningpolitiken och dess måluppfyllelse. Det är dock viktigt att skilja mellan en teknisk diskussion kring enstaka månaders inflationstal och den generella frågeställningen inflation kontra prisstabilitet sade Thomas Franzén.

- Huruvida prisstabilitet uppnås står inte och väger på en teknisk definition av Riksbanken. Det är inte enskilda månadstal och kortsiktiga tekniska effekter som styr utformning av penningpolitiken. Istället är det den trendmässiga inflationstakten som är väsentlig. Av detta följer att Riksbanken inte avser att närmare precisera prisstabilitetsmålet i tekniska termer, t.ex. som ett visst angivet månadsmedeltal.

- Prisstabilitetsmålet skall ses i ett årligt perspektiv. Det är ett uttryck för målsättningen i penningpolitiken, och för beredskapen hos Riksbanken att i detta perspektiv redovisa måluppfyllelsen och hur man avser att föra tillbaka utvecklingen vid eventuella temporära avvikelser.

Anförandet finns att hämta i riksbanksentrén, Malmskillnadsgatan 7. Det kan också beställas från Riksbankens informationscentral, tel. 08/787 01 00.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Penning- och valuta-
politiska avdelningen

1994-10-03

Peter Norman, tel 08 / 787 08 01
Richard Gröttheim, tel 08 / 787 04 69

REFERENSRÄNTAN DISKONTO

Riksbanken har i dag fastställt referensräntan diskontot till 7,0 procent med verkan fr.o.m. den 4 oktober 1994.

Diskontot har inte någon som helst penningpolitisk betydelse utan är uteslutande en referensränta. Riksbankens utlåning till banksystemet sker inte till diskontoränta.

Riksbankens styrräntor i penningpolitiken är utlåningsräntan, inlåningsräntan och reporäntan.

Diskontot beräknas som genomsnittet av de under närmast föregående kalenderkvartal dagligen noterade räntorna för sexmånaders statsskuldväxlar och femåriga statsobligationer (noteringarna hämtas från statsfixen), minskat med två och en halv procentenheter och avrundat till närmast halva procentenhet.

Diskontot fastställs vid riksbanksfullmäktiges första sammanträde i varje nytt kalenderkvartal.

Riksbankens referensränta - diskontot

Fr.o.m.	Räntesats Procent	Förändring Procentenheter
1992-07-03	8,5	0,0
1992-10-02	10,0	1,5
1993-01-05	9,0	-1,0
1993-04-02	7,0	-2,0
1993-07-02	6,0	-1,0
1993-10-08	5,0	-1,0
1994-01-04	4,5	-0,5
1994-04-06	4,5	0,0
1994-07-04	5,5	1,0
1994-10-04	7,0	1,5

Pressmeddelande

SVERIGES RIKSBANK Nr 44 1994-10-11

SVENSK EKONOMI VÄXER

- Den ekonomiska aktiviteten i svensk ekonomi har ökat väsentligt sedan våren 1993. Nationalräkenskaperna visade en tillväxt på nästan 3 procent mellan första halvåret 1993 och 1994, sade riksbankschef Urban Bäckström i samband med Veckans Affärers frukostutfrågning på tisdagen.

- Riksbanken har bedrivit en politik i syfte att stödja återhämtningen i svensk ekonomi. Det är möjligt så länge prisstabilitetsmålet inte är hotat.

- Det som emellertid har begränsat styrräntans nedgång är att kronans kurs har fallit till följd av problemen med statsfinanserna. Det har också inverkat på marknadsräntorna och särskilt den långa räntan. Gör vi tankeexperimentet att det endast skett en måttlig depreciering av valutakursen, som t.ex. i Norge och i en del andra länder, så hade Riksbanken kunnat sänka styrräntan till väsentligt lägre nivåer. Detta illustrerar hur underskottet i statens finanser försvårar penningpolitiken.

- För att Riksbanken i nuvarande skede skall kunna stimulera ekonomin till en varaktig tillväxt måste vi bidra på det bästa sätt vi kan, nämligen genom att hålla tillbaka inflationstendenserna. Därmed kan vi hjälpa ekonomin att, sett över en längre period växa med sin största potential.

- Det gäller att inte så fröet till de kostnader i form av godtycklig inkomstomfördelning, lägre genomsnittlig tillväxt och nya bakslag som följer om inflationen tillåts stiga.

- Räntehöjningen i augusti innebar att den monetära sidans bidrag till efterfrågan minskade. Under senare tid har dessutom kronans stärkts, vilket har verkat i samma riktning. Nu får den fortsatta ekonomiska utvecklingen och arbetet med uppläggningen av saneringen av statsfinanserna avgöra förändringstakten och sammansättningen av den monetära stimulansen.

- Med trovärdig budgetsanering kan kronan fortsätta att förstärkas. Det skulle ge såväl en bättre monetär balans som en bredare real expansion.

Anförandet finns att hämta i riksbanksentrén, Malmskillnadsgatan 7. Det kan också beställas från Riksbankens informationscentral, tel. 08/787 01 00.

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

SVERIGES RIKSBANK Nr 45 åååå-06-15

Nytt nummer av Penning- & Valutapolitik:
STATSSKULDEN, RÄNTORNA OCH UTLÄNDSKA PLACERARES BETEENDE

Utländska placerares agerande har i hög grad påverkat ränte- och valutakursutvecklingen i Sverige de senaste åren. Detta beror inte på ett stort upplåningsbehov för Sverige som nation; bytesbalansen för den senaste tvåårsperioden har i stort sett varit i balans. Det är den offentliga sektorn som efterfrågar omfattande krediter. Den offentliga sektorns underskott för 1993 och 1994 sammantaget uppgår till ca 500 miljarder kronor.

Det skriver vice riksbankschef Thomas Franzén i artikeln "Statsskulden, räntorna och utländska placerares beteende" i Riksbankens tidskrift Penning- & Valutapolitik nr 3 1994, som kommer ut idag.

Under 1993 var det i stor utsträckning placerare med relativt kort placeringshorisont som köpte långa statsobligationer. Samtidigt lånade de svenska kronor genom att belåna sina papper. Det betyder att placerarna inte ökade sitt nettoinnehav av svenska kronor. Därför stärktes inte heller den svenska kronan. Däremot bidrog utlandets efterfrågan till ett fall i de långa räntorna. Så föll exempelvis räntan på tioåriga statsobligationer från 10 procent vid årsskiftet 1992/93 till 6,6 procent i slutet av januari 1994.

Placerare med kort placeringshorisont skapar en möjlighet att få en tidig räntenedgång och därmed stimulans till reala investeringar om det förs en politik som leder långsiktigt rätt.

I början på februari 1994 började de internationella räntorna stiga. Fram till mitten på augusti steg de svenska tioåriga räntorna med 5 procentenheter. Räntеuppgången medförde kraftiga kursförluster för dem som förvaltade obligationsportföljer och detta förändrade beteendet hos de utländska placerarna.

Den ändrade inställningen sammanhänger också i hög grad med att placerarna tidigt oroades av utvecklingen i de svenska statsfinanserna. Trots en uppgång i ekonomin

skedde ingen grundläggande förbättring av statsfinanserna.

Turbulensen på ränte- och valutamarknaden under 1994 beror i hög grad på osäkerhet om budgetpolitiken kan föras in på en bana som leder till att statsskulden stabiliseras. Samtidigt är det också viktigt att notera att det finns ett samband mellan avståndet till stabilisering av skulden och realräntenivån. Ju större avståndet är, desto högre blir räntan och desto mer genomgripande åtgärder måste vidtas för att stoppa skuldkvotens ökning.

Men det finns också ett samband som fungerar i andra riktningen. En god cirkel innebär att osäkerheten reduceras, räntan sjunker och kronan stärks. Därigenom blir utvecklingen mer balanserad. Företagssektorn börjar investera, tillväxten ökar och arbetslösheten minskar. De finansiella balanserna skulle då visa en utveckling där den offentliga sektorns sparande ökar samtidigt som företagens sparande sjunker till följd av stigande investeringar.

Det finns länder som genom politisk handlingskraft lyckats skapa en sådan god cirkel. Hit hör Danmark och Irland.

I tidskriften finns också en artikel om monetära index samt en artikel som behandlar Sveriges nettoskuld till utlandet. Dessutom presenteras i två artiklar RIX-systemet, Riksbankens system för betalningar mellan banker. Den ena behandlar hur systemet fungerar och den andra systemrisker.

Kvartalstidskriften kan beställas från Riksbankens informationscentral, tel. 08/787 01 00.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 47

1994-10-18

ÖKAT INFLATIONSTRYCK

Inflationstrycket i den svenska ekonomin har ökat sedan föregående inflationsrapport publicerades i juni. Det är framför allt prisutvecklingen i producentledet och utvecklingen av kapacitetsutnyttjandet i ekonomin som givit sådana signaler.

Detta konstaterar Riksbankens ekonomiska avdelning i sin fjärde inflationsrapport "Inflation och inflationsförväntningar i Sverige", som presenteras idag.

Kronförsvagningen sedan övergången till rörlig växelkurs har givit upphov till inflationseffekter. Såväl KPI:s ökningstakt som den underliggande inflationen har stigit sedan i våras. Prisutvecklingen i producentledet bekräftar att kronans försvagning påverkat den inhemska prisbildningen. Priserna på inhemskt producerade varor för hemmamarknaden har stigit snabbt under det senaste året. Det gäller även inom branscher som inte direkt påverkas av växelkursutvecklingen och prisbildningen på de internationella marknaderna.

Det s.k. produktionsgapet för ekonomin som helhet har minskat och håller på att slutas. Det beror både på ökad efterfrågan och minskad produktionskapacitet i delar av ekonomin. Industrins kapacitetsutnyttjande är redan nu uppe på historiskt sett mycket höga nivåer. En ytterligare uppgång av kapacitetsutnyttjandet kommer därmed att innebära en risk för ökad inflation, speciellt om flexibiliteten i kapitalanvändningen och i lönebildningen inte ökar.

Inflationsförväntningarna i ekonomin har ökat sedan föregående rapport. Det gäller såväl hushållens, industriföretagens som de finansiella placerarnas inflationsförväntningar. Industriföretagens och de finansiella placerarnas inflationsförväntningar för 1995 ligger nu högre än den övre gränsen för prisstabilitetsmålet. Inflationsförväntningarna hos arbetsmarknadens parter och hos inköpscheferna har endast undersökts vid ett enda tillfälle och det är för tidigt att dra några definitiva slutsatser men inflationsförväntningarna tycks på längre sikt vara högre än prisstabilitetsmålet.

Penningpolitikens utformning beror på den ekonomiska utvecklingen och förtroendet för den statsfinansiella utvecklingen. En sanering av statens finanser skulle ge betydande positiva effekter; minskad osäkerhet och ett ökat förtroende för den ekonomiska politiken, samt förutsättningar för en starkare kronkurs och lägre marknadsräntor. Detta skulle i sin tur öka möjligheterna att motverka inflationstendenserna och dämpa inflationsförväntningarna. På så sätt skulle en statsfinansiell sanering avsevärt kunna bidra till att underlätta inflationsbekämpningen och skapa större möjligheter för att bättre utnyttja ekonomins produktionskapacitet och göra tillväxten uthållig.

Ytterligare information lämnas av Krister Andersson, tel. 08/787 0148 och Jonas Ahlander, tel. 08/787 0144.

Rapporten finns att hämta i riksbanksentrén, Malmskillnadsgatan 7. Den kan också beställas från Riksbankens informationscentral, tel. 08/787 01 00.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK Nr 48

Pressmeddelande

1994-10-20

NYA LEDAMÖTER I RIKSBANKSFULLMÄKTIGE

Riksdagen har valt nya ledamöter i riksbanksfullmäktige för riksdagens valperiod. Nya ledamöter i fullmäktige är för socialdemokraterna f.d. statsrådet Kjell-Olof Feldt, landshövding Bengt K.Å. Johansson, riksdagsman Kristina Persson, för moderaterna f.d. talman Ingegerd Troedsson och för folkpartiet liberalerna riksdagsman Bengt Westerberg. Övriga ledamöter är Birgitta Johansson (s), advokat Johan Gernandt (m) och riksbankschef Urban Bäckström.

Nya suppleanter är riksdagsman Lars Hedfors (s), riksdagsman Carin Lundberg (s), f.d. statssekreterare Peter Egardt (m) samt riksdagsman Agne Hansson (c). Övriga suppleanter är riksdagsmännen Inge Carlsson (s), Lisbeth Staaf-Igelström (s), auktoriserade revisorn Stephan Tolstoy samt vice riksbankscheferna Thomas Franzén och Stefan Ingves.

Till ordförande i fullmäktige har valts Kjell-Olof Feldt och till vice ordförande Bengt Westerberg.

Ytterligare information lämnas av riksbanksdirektör Robert Sparve, tel. 08/787 01 21.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK Nr 49 1994-10-25

Pressmeddelande

LÅNGSIKTIGHET OCH STABILITET VIKTIGT FÖR ATT FÅ EN VARAKTIG TILLVÄXT

Allt tyder på att tillväxten i den svenska ekonomin har förstärkts. Under första halvåret i år växte ekonomin med nästan 3 procent jämfört med motsvarande period förra året. Många prognoser talar om relativt goda tillväxtutsikter under de närmaste två åren.

Det sade riksbankschefen Urban Bäckström i ett anförande vid Stora Räntedagen i Stockholm på tisdagen.

Om hela den ekonomiska politiken arbetar för långsiktighet och stabilitet kan den uppgång vi nu ser i svensk ekonomi omsättas i en varaktigt högre tillväxt, gynnsam utveckling av sysselsättning och god reallönetillväxt. Den ingår i en god cirkel med mindre osäkerhet, lägre långa räntor och högre investeringar. Det är nu vi gör det strategiska vägvalet.

Penningpolitikens uppgift är att säkra att ett ekonomiskt uppsving inte förvandlas till en inflationsbubbla. Det gäller således att bedriva en penningpolitik inriktad på prisstabilitet och göra trovärdigt att prisstabiliteten blir bestående över hela konjunkturcykeln. En sådan inriktning syftar till att bibehålla och utveckla tillväxten, liksom att göra den mer varaktig.

Under en fast växelkurs kan en centralbank tvingas till mycket kraftfulla åtgärder för att försvara en viss växelkurs och ge det politiska systemet respit för att vidta åtgärder som befäster växelkursens trovärdighet.

I en rörlig växelkursregim finns definitionsmässigt mer flexibilitet för penningpolitiken och målet kan uppnås med olika kombinationer av de monetära förhållandena. Det penningpolitiska klimatet blir då inte lika dramatiskt. Detta innebär dock inte att de grundläggande ekonomisk politiska trovärdighetsproblemen är annorlunda.

Riksbankens bedömning av utsikterna framgår av den inflationsrapport som presenterats. Utifrån denna analys handlar det om att se till att en eventuell stegring i konsumentpriserna över 3 procent blir tillfällig. I det sammanhanget måste det tidsperspektiv som penningpolitiken arbetar med beaktas. Även den miljö som skapas av den inhemska och internationella konjunkturen och av uppläggningen av den ekonomiska politiken i stort måste vägas in. Därmed lägger vi grunden för en varaktig prisstabilitet om två procent, +/- 1 procentenhet, vilket också kan beskrivas som god europeisk nivå.

Talet finns att hämta i riksbanksentrén, Malmskillnadsgatan 7. Det kan också beställas från Riksbankens informationscentral, tel. 08/787 01 00.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 50 1994-10-27

RIKSBANKEN HÖJER REPORÄNTAN FRÅN 7,20 TILL 7,40 PROCENT

Vid dagens sammanträde har det nya riksbanksfullmäktige haft en bred genomgång av det ekonomiska läget och inflationsutsikterna. Mot bakgrund av de riktlinjer som i samband härmed avstämts har riksbankschefen beslutat att höja reporäntan från 7,20 till 7,40 procent i samband med nästa ordinarie tillfälle, tisdagen den 1 november 1994.

De monetära förhållandena, det vill säga den sammantagna effekten av räntan och växelkursen, har haft en stark expansiv inverkan på svensk ekonomi. Det har också bidragit till återhämtningen av den ekonomiska aktiviteten utan att äventyra prisstabiliteten.

Höjningen av reporäntan minskar den monetära stimulansen och ingår i en penningpolitik syftande till att främja en långsiktigt varaktig ekonomisk tillväxt med ökad sysselsättning under prisstabilitet. En sådan penningpolitisk inriktning ökar trovärdigheten att prisstabilitetsmålet uppfylls under hela konjunkturcykeln.

Ytterligare information lämnas av
Urban Bäckström, tel. 08/787 01 09
Thomas Franzén, tel. 08/787 01 41

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK Nr 51

Pressmeddelande

1994-11-07

NY CHEF FÖR RIKSBANKENS INFORMATIONSSEKRETARIAT

Gunilla Wikman har utsetts till chef för Riksbankens informationssekretariat.

För närvarande arbetar Gunilla Wikman som informationschef på Bankstödsnämnden.

Hon är civilekonom och har tidigare arbetat som ekonomireporter på TV-Aktuellt och Veckans Affärer. Dessförinnan arbetade hon under 1981-1989 på Swedish Matchkoncernen, bl.a. med controlleruppgifter, som produktchef och som chef för Investor Relations.

Gunilla Wikman tillträder arbetet på Riksbanken den 1 december 1994.

Ytterligare information lämnas av
Urban Bäckström, tel. 08/787 01 09.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 52 1994-11-17

SKILLNADEN MELLAN UT- OCH INLÅNINGSRÄNTORNA I BANKERNA OFÖRÄNDRAD

Skillnaden mellan bankernas ut- och inlåningsränta var den sista september 1994, liksom den sista juni 1994, 5,9 procentenheter. Den genomsnittliga utlåningsräntan för samtliga typer av lån i svenska kronor i bank var den sista september 1994 oförändrat 10,6 procent. Samtidigt var också den genomsnittliga räntan för all slags inlåning i svenska kronor oförändrad, dvs. 4,7 procent.

Detta är några av de resultat som framkommer ur Riksbankens senaste kvartalsundersökning av ut- och inlåningsräntorna hos de sex största bankerna.

Bankernas genomsnittliga in- och utlåningsränta samt statsskuldväxelränta

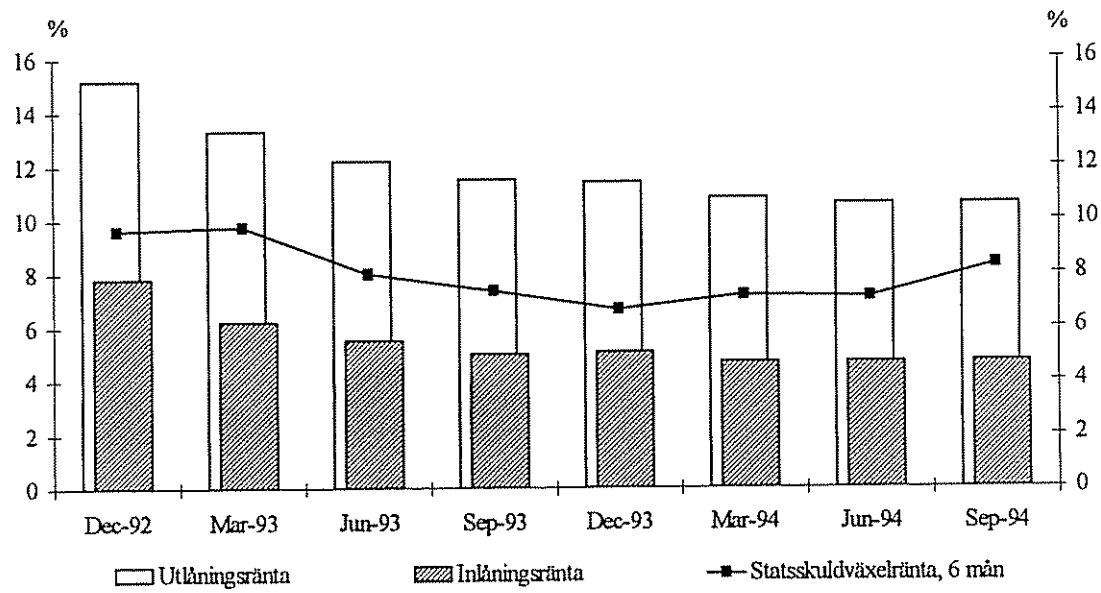

Undersökningen visar också att (siffrorna avser om inte annat anges den sista september 1994):

- Utlåningsräntan för kredit i räkning, dvs. checkräknings-kredit och dylikt, var 11,5 procent och för övriga lån 10,3 procent.

- Medelräntorna för samtliga lånetyper till företagssektorn var 1,5 procentenheter lägre än motsvarande medelräntor till hushållssektorn.

- Den genomsnittliga inlåningsräntan var 1,1 procentenheter högre till företagen än till hushållen.

De sex största bankerna har från den sista september 1994 fram till dags dato inte annonserat några förändringar av vare sig ut- eller inlåningsräntor trots fortsatta ränte-uppgångar på såväl penning- som obligationsmarknaden.

Räntan på såväl sexmånaders statsskuldväxlar som femåriga statsobligationer steg fram till och med första veckan i november. Under andra veckan vände räntorna nedåt och var måndagen den 14 november 8,3 procent på sexmånaders statsskuldväxlar och 10,3 procent på femåriga statsobligationer.

Riksbanken har med verkan från och med den 1 november 1994 höjt reporäntan från 7,20 procent till 7,40 procent.

En redogörelse för undersökningen finns att hämta i riksbanksentrén, Malmskillnadsgatan 7. Den kan också beställas från Riksbanken informationscentral, tel. 08/787 01 00.

Ytterligare information lämnas av
Anna-Karin Nedersjö, tel. 08/787 01 27 och
Ylva Åkesson, tel. 08/787 01 29.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 53 · 1994-11-17

VARFÖR ÄR RÄNTAN SÅ HÖG I SVERIGE?

- Vad betyder den senaste tidens räntenedgång och den något starkare kronan för den ekonomiska politiken? Man kan se den lägre långa räntan som ett uttryck för att investerare och sparare ser utfallet i EU-omröstningen som en bekräftelse på en långsiktig inriktning av politiken på prisstabilitet, investeringar och varaktig tillväxt. Det sade vice riksbankschef Thomas Franzén i samband med ett anförande vid Kungl. Tekniska Högskolan på torsdagen.

- Förtroendekapitalet för svensk ekonomisk politik har förbättrats men från ett besvärligt utgångsläge. Detta gör situationen för penningpolitiken något mindre problematisk men kan naturligtvis inte ersätta andra faktiska åtgärder t ex för att sanera statsbudgeten. De positiva effekterna på tillväxt och sysselsättning och det ökade förtroendekapitalet kan bara tas till vara om den faktiska politiken är konsekvent. Annars visar erfarenheten att trovärdigheten snabbt elimineras.

- Anledningen till att räntan är så hög i Sverige i förhållande till andra länder beror på inflationsförväntningar och risk- och osäkerhetspremier.

- Riksbanksfullmäktige har antagit ett mål för penningpolitiken, nämligen prisstabilitet. Det definieras som att konsumentpriserna, mätta som KPI, skall öka med 2 procent per år, ±1 procentenhet, fr.o.m. 1995. Det finns en bred uppslutning bakom målet om prisstabilitet. Som regeringen också påpekar i propositionen om budgetsanering, så är Riksbankens inflationsmål i linje med inflationsmålen i andra europeiska länder.

- Nu räcker det tyvärr inte med att proklamera en målsättning för inflationen för att få ner inflationsförväntningarna. Det krävs att det drivs en total ekonomisk politik såväl finans- som penningpolitik som inger trovärdighet och respekt för prisstabilitetsmålet.

- Devalveringarna under 70- och 80-talen löste inte några problem. De var snarare ett uttryck för andra problem som orsakade hög inflation i brist på dynamik och produktivitet i svensk industri. Priset för detta har vi betalat med att efter varje inflationsvåg har arbetslösheten hamnat på en allt högre nivå. Detta är bakgrunden till att vi från Riksbankens sida understryker att deprecieringen av kronan inte är lösningen på Sveriges problem. Den ligger i stället i att åtgärda de faktorer som drivit upp inflationen och arbetslösheten.

- Riksbanken har pekat på riskerna att prisstabiliteten hotas när industrin nu ligger nära fullt kapacitetsutnyttjande såsom det mäts i konjunkturbarometrar och på andra sätt. Det var det som föranledde att vi minskade den monetära stimulansen i augusti genom att dra upp reporäntan med 28 räntepunkter. Då var mottagandet av åtgärden inte särskilt bra. Vår analys ifrågasattes på flera håll och man kritiserade att åtgärden överraskat.

- När vi för några veckor sedan följde upp med en 20 punkters ökning i reporäntan så blev mottagandet mycket bättre. Det rådde förståelse för analysen och höjningen överraskade inte marknaden. Samtidigt är vi medvetna om att i labila marknader med stor osäkerhet kan man inte räkna med att den omedelbara reaktionen alltid blir positiv, vare sig verbalt eller på marknaden i form av långa räntor och kronkurs.

Anförandet finns att hämta i riksbanksentrén, Malmskillnadsgatan 7. Det kan också beställas från Riksbankens informationscentral, tel. 08/ 787 01 00.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 54 · 1994-11-18

VI BESTÄMMER SJÄLVA OM VI VILL GÅ MED I EMU

Det avgörande beslutet om ett eventuellt framtida svenskt deltagande i den ekonomiska och monetära unionen (EMU) fattas av riksdagen. Ingen kan tvinga oss att delta i EMU, sade riksbankschefen Urban Bäckström i ett anförande vid Penningmarknadsdagen i Stockholm på fredagen.

När det gäller de aktuella utsikterna för att etablera EMU tycks en mer realistisk syn ha tagit form under det senaste året. Tanken på att ett mindre antal stater skulle gå före och upprätta en "miniunion" har förts fram från flera håll.

Det är Riksbankens uppfattning att ett gott monetärt samarbete i Europa gagnar Sveriges intressen. Utgångspunkten är att ett monetärt samarbete ger möjlighet till ett ökat förtroende och förbättrade utsikter för den ekonomiska utvecklingen i de deltagande länderna.

Urban Bäckström underströk vidare att EU-medlemskapet inte medför någon förändring av penningpolitikens inriktning. Målet för den svenska penningpolitiken är prisstabilitet och kommer att fortsätta vara prisstabilitet, även när vi är medlemmar i EU. Det finns idag en övertygelse i hela Europa om att prisstabili-

tet är ett nödvändigt villkor för att varaktigt skapa god tillväxt och sysselsättning. Mot bakgrund av denna gemensamma europeiska syn, finns det ingen anledning att göra några förändringar i penningpolitikens inriktning.

Riksbanken kommer att underteckna avtal om deltagande i det europeiska monetära samarbetet (EMS). Ett medlemskap i EMS betyder dock inte att kursen för den svenska kronan kommer att knytas till de övriga valutorna i växelkursmekanismen ERM. Anledningen är att obalanserna i den svenska ekonomin är så stora att en fast växelkurs i dagsläget inte skulle uppfattas som trovärdig. Detta förutsätter att de grundläggande obalanserna i ekonomin rättas till.

Medlemskapet i EU och deltagande i ett europeiskt monetärt samarbete innebär i sig ingen lösning på Sveriges ekonomiska problem. Det är inte för unionens skull dessa problem måste lösas. Det är för att säkerställa den långsiktiga tillväxten i svensk ekonomi, och därigenom för ökat välstånd och ökad sysselsättning, som vi måste vidta åtgärder för att komma till rätta med obalanserna i ekonomin. Medlemskapet kan göra att trovärdigheten för åtgärderna blir större och att vägen till balans därigenom blir kortare, sade Urban Bäckström.

Talet finns att hämta i riksbanksentrén, Malmskillnadsgatan 7. Det kan också beställas från Riksbankens informationscentral, tel. 08/787 01 00.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 55 · 1994-11-24

RIKSBANKEN UNDERTECKNAR EMS-AVTALET MEN KRONAN FORTSÄTTER ATT FLYTA

Sveriges riksbank har beslutat att ansöka om anslutning till de två avtal som EU-ländernas centralbanker ingått om Europeiska monetära systemet (EMS-avtalet) respektive om kortfristigt monetärt stöd.

Efter undertecknande av samtliga centralbanker träder avtalen i kraft samtidigt med Sveriges medlemskap i EU. Riksbankens anslutning till avtalet om kortfristigt monetärt stöd förutsätter också riksdagens medgivande att ingå sådana låneåtaganden som omfattas av avtalet.

Anslutningen till avtalen möjliggörs av Sveriges EU-medlemskap. Den innebär inte någon förändring av valutapolitiken. Riksbanken kommer inte under avsevärd tid att knyta kronan till växelkursmekanismen (ERM). Formerna för en eventuell knytning av kronan till ERM får avgöras när Sverige kommit tillrätta med obalanserna i ekonomin och med hänsyn till hur ERM-samarbetet utvecklas. Riksbanken kommer därmed under denna tid heller inte att delta i de krediter som kan uppstå till följd av ERM-samarbetet.

EMS-avtalet syftar till att upprätta en zon av monetär stabilitet i Europa. Centrala delar i detta avtal är ERM samt bildandet av officiella ecu som centralbankerna kan använda i transaktioner sinsemellan. Avtalet om kortfristigt monetärt stöd ger möjlighet till kortfristiga krediter som stöd till centralbanker i enskilda länder med betalningsbalansproblem och innehåller vissa kopplingar till EMS-avtalets kreditarrangemang. Riksbanken önskar

genom sin anslutning till de två avtalen understryka sitt intresse av att medverka i arbetet med att främja stabilitet på valutamarknaderna. Samarbetet mellan centralbankerna till följd av avtalen sker inom ramen för Europeiska monetära institutet (EMI) och innebär en intensifiering av informationsutbyte och konsultationer mellan Riksbanken och de övriga centralbankerna i EU-länderna.

Ytterligare upplysningar lämnas av
Gustaf Adlercreutz, rådgivare, tel. 08-787 06 60.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 56 · 1994-12-07

FORTSATT LÅG AVKASTNING PÅ DIREKTINVESTERINGAR I UTLANDET 1993

Svenska direktinvesteringstillgångar i utlandet uppgick till 370 miljarder kronor vid utgången av 1993. Dessa gav en avkastning på 11 miljarder kronor. Under de senaste fem åren har den procentuella avkastningen successivt fallit, men under 1993 noteras en viss avkastningsökning. Utlandets direktinvesteringstillgångar i Sverige uppgick vid samma tidpunkt till 107 miljarder kronor. Avkastningen på dessa tillgångar blev också 11 miljarder kronor, vilket innebär en kraftig positiv omsvängning.

Dessa uppgifter framgår av en undersökning om direktinvesteringsföretag och deras avkastning som Riksbanken publicerar idag.

Avkastning på direkta investeringar i procent av eget kapital, 1987-1993

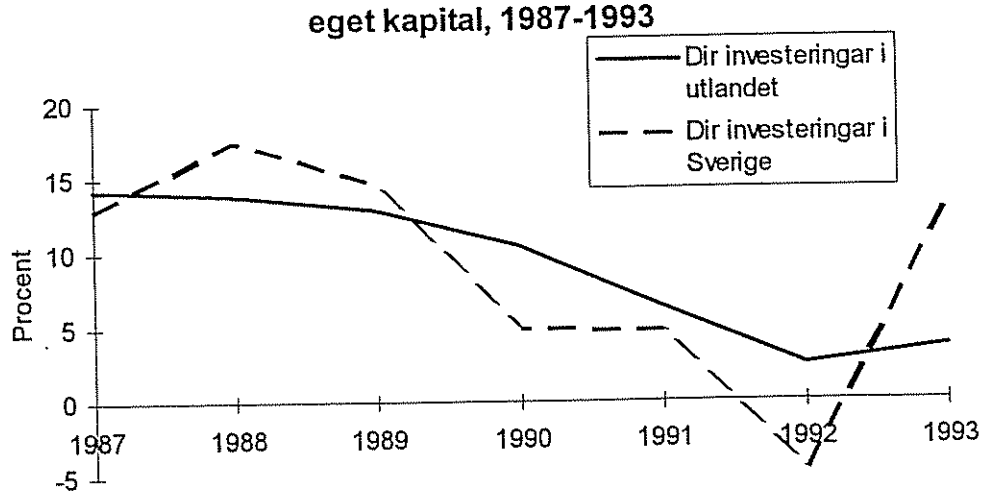

Den kraftiga lönsamhetsförbättringen inom svensk exportindustri under 1993 har bidragit till den högre avkastningen på utländska direktinvesteringar i Sverige. Den internationella konjunkturen i Europa var samtidigt relativt svag, vilket verkade återhållande på avkastningen på svenska tillgångar i utlandet.

Enkätundersökningen som Riksbanken genomför varje år omfattar direktinvesteringar, dvs. investeringar som uppgår till minst 10 procent av kapitalet i ett företag eller som görs i syfte att erhålla ett inflytande över företaget. Enkäten omfattar inte portföljaktier. Uppgifterna ligger till grund för sammanställning av bytesbalansen och redovisningen av Sveriges totala tillgångar och skulder mot utlandet.

Innan dessa definitiva uppgifter om avkastning på direktinvesteringar föreligger redovisar Riksbanken preliminära uppgifter i bytesbalansen. De definitiva uppgifterna om avkastningen finns tillgängliga först senare när boksluten färdigställts av företagen.

Den högre avkastningen på utlandets tillgångar i Sverige i kombination med en fortsatt låg avkastning på svenska direktinvesteringstillgångar i utlandet gav sammantaget en negativ effekt på avkastningsnettot i bytesbalansen under 1993. De nya uppgifterna medför att avkastningen försvagas med 12,6 miljarder kronor för 1993 jämfört med tidigare publicerade uppgifter. Detta föranleder Riksbanken att revidera bytesbalansens saldo för 1993. Bytesbalansen visar ett underskott på 31,3 miljarder kronor för helåret 1993. Utfallet för 1993 medför att bedömningen av direktinvesteringsavkastningen för helåret 1994 revideras. Revideringen innebär att bytesbalansen för 1994 förstärks med 1,5 miljarder kronor.

Revideringen i avkastning på direktinvesteringar avser vinstmedel som stannat kvar i företagen och återinvesterats. Revideringen redovisas i betalningsbalansen dels som ett utflöde i bytesbalansen, dels som ett lika stort inflöde i kapitalbalansen.

Undersökningen om direktinvesteringsföretag finns att hämta i riksbanksentrén, Malmskillnadsgatan 7. Den kan också beställas från Riksbankens informationscentral, tel. 08/787 01 00.

Ytterligare information lämnas av
Sigvard Ahlzén, tel. 08/787 02 25 och
Johan Rydman, tel. 08/787 02 07.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 57 1994-12-08

Nytt nummer av Penning- & Valutapolitik:
HÖGRE RISKPREMIER BIDROG TILL RÄNTEUPPGÅNGEN

De långa räntorna har under det senaste året stigit till höga nivåer. De långa räntorna har dessutom varit mer variabla än tidigare. Utvecklingen i Sverige har i grunden präglats av det internationella mönstret. Ränteuppgången i Sverige har dock varit betydligt kraftigare än i andra länder.

I artikeln "Avkastningskurvan och investerarnas beteende" som presenteras i Riksbankens tidskrift *Penning- & Valutapolitik* nr 4 1994 diskuterar Lars Hörngren och Fredrika Lindsjö ränterörelserna och bakomliggande faktorer.

Utgångspunkten i artikeln tas i teoretiska modeller för räntebestämning. Där beskrivs nominella räntor som bestämda av den reala räntan, den förväntade inflationstakten samt riskpremier av olika slag. Riskpremier mäter det krav på kompensation för osäkerhet om avkastningen som placerarna ställer. Eftersom ingen av dessa komponenter kan mätas direkt bygger tolkningar av ränteutvecklingen på bedömningar.

Författarna konstaterar att det finns tecken på att realräntan stigit något. Enkäter pekar på att även den förväntade inflationstakten stigit under året, men inte lika mycket som nominalräntorna. Detta pekar på att högre riskpremier bidragit till ränteuppgången.

Författarna betonar det växande utbudet av statsobligationer som en förklaring till att riskpremierna höjts.

Effekten därav har förstärkts av att utländska placerare under 1994 sålt betydande volymer statspapper som har köpts av svenska aktörer. Dessa har därigenom blivit mer exponerade för risker hänförliga till långfristiga kronpapper, vilket höjt avkastningskravet.

Författarna pekar också på att de stora kortsiktiga ränterörelserna utgör en risk för investerarna. De blir mindre benägna att köpa krontillgångar. Därmed blir ränterörelserna än större och kraven på riskpremier stiger.

Den tolkning av ränteutvecklingen som författarna gör leder till entydiga slutsatser beträffande finanspolitikens uppgift: Att vända budgetutvecklingen. Detta är nödvändigt för att stabilisera och sänka räntenivån.

Penningpolitikens möjligheter att påtagligt motverka en uppgång i de långa räntorna av det slag som skedde under det första halvåret 1994 är starkt begränsade. Huvuduppgiften för penningpolitiken är - som alltid - att skapa en så stabil miljö att osäkerhet om inflation och växelkurs inte uppstår.

Ytterligare information om artikeln "Avkastningskurvan och investerarnas beteende" lämnas av Lars Hörngren, tel. 08-787 01 40 och Fredrika Lindsjö, tel. 08-787 06 11.

I tidskriften finns också en artikel om den internationella valutamarknaden samt en artikel om direktinvesteringar.

Kvartalstidskriften kan beställas från informationscentralen på Riksbanken, tel. 08-787 01 00.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 58 · 1994-12-09

PRISSTABILITET KÄNNETECKNANDE FÖR SVENSK EKONOMISK UTVECKLING

Under perioden 1830-1960 var inflationen i genomsnitt 1,8 procent per år. Sett i detta längre perspektiv är det 1970- och 80-talen som är avvikande. Prisstabilitet har således varit kännetecknande för svensk ekonomisk utveckling alltsedan industrialismens genombrott. Det skapade också den gynnsamma miljö som tillsammans med andra faktorer bidrog till det framväxande välståndet.

Det sade riksbankschef Urban Bäckström på fredagen i samband med ett anförande vid SOX-dagen på Stockholms Fondbörs.

Det råder idag bred enighet om vikten av prisstabilitet. Regeringsdeklarationen underströk att ökad inflation inte kan tolereras. Regeringen har också uttalat att det råder överensstämmelse mellan prisstabilitet på god europeisk nivå och Riksbankens prisstabilitetsmål. Dessa uttalanden har bidragit till att öka förtroendet för att prisstabilitet åter är en hörnsten i svensk ekonomisk politik.

Svensk ekonomi växer. Även sysselsättningen ökar starkt. Hittills i år har 120 000 nya jobb kommit till. Det är den snabbaste uppgången i sysselsättningen vi upplevt under ett enskilt år på mycket länge. Det gäller nu att säkra att återhämtningen i svensk ekonomi övergår till en uthållig och stabil tillväxt.

Genom en strävan att vidmakthålla prisstabiliteten bidrar Riksbanken på bästa sätt till hög och stabil tillväxt och sysselsättning.

Riksbankens bedömning är att det är troligt att inflationstakten åtminstone en period under 1995 kommer att överskrida 3 procent. En bidragande orsak är effekterna på prisnivån av ändringarna i indirekta skatter och subventioner. En annan orsak är det stigande kapacitetsutnyttjandet i speciellt industrisektorn, vilket Riksbanken tidigare pekat på, bl.a. i inflationsrapporten tidigare i höstas.

Sett i backspegeln kan man diskutera om inte penningpolitiken kom att få en för expansiv inriktning under våren 1994. Utöver att den internationella uppgången blivit starkare än förväntat var det också svårt att bedöma den signal om inflationsförväntningar som fanns i uppgången i de långa räntorna. Dessutom baserades politiken under våren på en viss förbättring av trovärdigheten i arbetet med saneringen av statens budget. Politiken baserades därför på den förstärkning av kronan som präglade inledningen av året. När trovärdigheten började svikta försvagades i stället kronan, vilket gav nya inflationsimpulser.

Penningpolitiken bör inte reagera på enskilda månadstal. Det handlar om att se till att ett eventuellt överskridande av inflationsmålet blir tillfälligt.

En sådan inriktning av penningpolitiken, som också beaktar den aviserade utformningen av finanspolitiken, torde kunna innebära en fortsatt tillväxt på mellan 2 och 3 procent under 1995 och 1996. Avgörande för tillväxten är naturligtvis hur förtroendet för den ekonomiska politiken i stort utvecklar sig.

Arbetet med att sanera statsbudgeten kommer att vara centralt för att skapa trovärdighet och för att hålla

tillbaka inflationstendenser. En trovärdig sanering av statsfinanserna gör att förtroendet för inflationsmålet ökar. Det minskar bördan på penningpolitiken. Långsiktig statsfinansiell balans, liksom prisstabilitet, är också en förutsättning för att vi skall få mer investeringar, varaktig tillväxt och hög sysselsättning.

Höjningarna av reporäntan och Riksbankens utlåningsränta under hösten har varit motiverade av tendenser till stigande inflation. Våra åtgärder har stärkt förtroendet för att Riksbanken kommer att sträva mot prisstabilitet. Denna strävan kommer att kännetecknа penningpolitiken också i framtiden.

Anförandet finns att hämta i riksbanksentrén, Malmskillnadsgatan 7. Det kan också beställas från Riksbankens informationscentral, tel. 08/787 01 00.

SVERIGES RIKSBANK

SVERIGES RIKSBANK

Pressmeddelande

Nr 59 1994-12-13

RIKSBANKEN HÖJER REPORÄNTAN FRÅN 7,40 TILL 7,60 PROCENT

Efter att ha avstämt riktlinjer för penningpolitiken med riksbanksfullmäktige har riksbankschefen beslutat att höja reporäntan från 7,40 till 7,60 procent. Beslutet träder i kraft i och med annonseringen av dagens repa.

Det är av yttersta vikt att den återhämtning vi idag ser i den svenska ekonomin inte leder till ökad inflation. Dagens höjning av reporäntan ingår i en penningpolitik som syftar till att säkerställa att tillväxten blir varaktig och att sysselsättningen ökar stabilt under prisstabilitet.

SVERIGES RIKSBANK